

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ὁγδοὺς

Συνδρομὴ ἰτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.— Αἱ συνδρομαὶ ἔρχονται ἀπὸ
1 ἰανουαρίου ἐκείνου ἔτους καὶ εἶναι ἰτησία:— Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

7 Ὀκτωβρίου 1879

Σφραγὶς τοῦ
Δικαστηρίου τῶν Βιρηνοδικῶν τῆς Βοστίτης,
ἐν ἔτει 1829.

[Ἐκ τῆς Συλλογῆς Παύλου Λάμπρου].

Η ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ

[Μυθιστορία Ἰουλίου Σανδῶ, βραβευθεῖσα παρὰ
τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας].

Συνέχεια· 181 σελ. 669.

Δ΄

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Μαυρικίου, ἡ Μαγ-
μαλινὴ ὑπῆρξεν ἡ μόνη χαρὰ τοῦ Βαλτραθέ-
ρ φαιδρύνουσα διὰ τῆς ὁσημέραι αὐξανούσης χά-
ριτος αὐτῆς τὴν οἰκίαν, ἣν δὲν ἐνεψύχου πλέον
ἡ παρούσα τοῦ νεανίου, ὡς νέα δὲ Ἀντιγόνη
περιποιούμενη καὶ θωπεύουσα τὸν γέροντα θεῖον
τῆς καὶ ἐπιλήσμων ἐκυτῆς, μετατρέπουσα εἰς
εὐθυμίαν τὴν φυσικὴν αὐτῆς σοβαρότητα καὶ με-
λαγχολίαν, ὅπως τὸν διασκεδάσῃ. Ἐσυνόδευσεν
αὐτὸν εἰς ὅλας τοὺς τὰς ἐκδρομὰς, ἐκάθητο πλη-
σίον του ὅταν εἰργάζετο ἐν τῷ ἐργαστασίῳ του,
ἀνεγίνωσκε μεγαλοφώνως τὰς ἐφημερίδας, οὐ-
δέποτε δ' ἀπέκαμνεν ἀκούουσα τὰς περὶ μετα-
ναστῶν διηγήσεις οὐδὲ θαυμάζουσα τὰ ἔργα
τῆς γλυπτικῆς, δι' ὧν ὁ ἀκάματος καλλιτέχνης
ἐπλήρου πᾶσαν γωνίαν τοῦ μεγάρου του. Συγ-
χρόνως δὲ ἦτο ἡ ἀγαπητὴ καὶ ἀληθῶς ἀξιαγά-
πητος θυγάτηρ τῆς μαρκεσίας, ἥτις ἐδίδασκεν
αὐτὴν τὴν ζωγραφικὴν καὶ ἐτέρεπετο ἀναπτύσ-
σουσα ἐν αὐτῇ τὰ λαμπρὰ τῆς φύσεως δῶρα.
Οὕτω, μεταξύ τῶν δύο γερόντων, ἡ κόρη ἀπέ-
κατα αὐξανομένη νέα πλεονεκτήματα καὶ νέας ἀ-
ρετὰς, τρία δὲ ἔτη μετὰ τὴν ἀφίξιν αὐτῆς, ἡ
Μαγδαλινὴ εἶχε γίνεαι πλάσμα ὥραϊον καὶ ἀγα-
θὸν εἰ καὶ δὲν εἶχε τὴν ἐντελὴ ἐκείνην καλλονήν,

ἣν κέκτηνται συνήθως αἱ ἡρωίδες αἱ ἐξερχόμε-
ναι τῆς κεφαλῆς τῶν ποιητῶν καὶ τῶν μυθιστο-
ριογράφων. Οὐτε μικρὰ οὐσα οὐτε ὑψηλὴ τὸ ἀ-
νάστημα, δὲν εἶχε σῶμα εὐλύγιστον ὡς ὁ κά-
λαμος, κριτὴς δὲ τις ἴσως, ἐνθερμος θιασώτης
τῆς πλαστικῆς τέχνης, ἥθελεν εὔρει οὐχὶ ἀνε-
πίληπτον ὅλως τὸ σχῆμα τοῦ προσώπου τῆς.
Ἡ κόμη τῆς δὲν ἦτο οὐτε μελανὴ ὡς ὁ ἔβενος
οὐτε χρυσὴ ὡς οἱ στάχys καὶ τὸ μὲν δέρμα τῆς
εἶχεν ἀληθῶς τὴν λευκότητα τῆς καμελίας, ἣν
οὐτε ὁ ἥλιος οὐτε ὁ ἄηρ δύναται ν' ἀμαυρώσῃ,
ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς δὲν ἦσαν εἰς ἄκρον γλαυ-
κοὶ οὐδὲ ζῶηροί. Οἱ ὀδόντες ἦσαν κανονικοὶ καὶ
λευκοὶ ὡς μαργαρίται, ἀλλὰ τὸ στόμα κατὰ τι
μεγάλον καὶ τὰ χεῖλη παχέα· τέλος, αἱ βλεφα-
ρίδες δὲν ἐπιπτόν ὡς χρῶσσοι ἐπὶ τῆς παρειᾶς,
ἡ δὲ γραμμὴ τῆς ρινὸς μακρόθεν μόνον ἀνεμί-
μνησκε τὴν εὐθύτομον ρίνα τῶν εὐγενῶν φυλῶν.
Ὅπως δὲ ἦτο ἡ μορφή τῆς καὶ τὸ σῶμα οὕτως
ἔχοντα, ἀπετέλουν γλυκὺ σύνολον, ἐν ᾧ αἱ μι-
κροὶ αὐταὶ ἀτέλεια ἐναρμονίως συνδυάζονται,
ἐφαίνοντο τρόπον τινὰ αὐξάνουσαι τὰ θέλητρα
καὶ τὴν χάριν τῆς κόρης. Τὸ κατ' ἐμέ, ἀγαπῶ
τὰς τοιαύτας καλλοῦντας τὰς συμπαθητικὰς μᾶλ-
λον ἢ τελείας αἱ ὁποῖαι θέλγουσι τὴν καρδίαν
πρὶν ἢ θέλξωσι τοὺς ὀφθαλμούς, αἵτινες οὐδὲν
ἔχουσαι ἐκ πρώτης ὀψεως τὸ καταπληκτικόν,
ἀποκαλύπτουσι ἀδιακώπως εἰς τοὺς ἀντιλαμ-
βανομένους αὐτῶν, ἀπροσδόκητόν τινα χάριν καὶ
νέον γόητρον. Ἡ Μαγδαλινὴ ἐφρόντιζε περὶ τῆς
οἰκιακῆς οἰκονομίας καὶ ἐπετίρει τὴν τάξιν, ἀ-
πεδείκνυε δὲ ἐν ταῖς ἀσχολίαις ταύταις πρῶ-
τον φρόνησιν καὶ σύνεσιν οὐ τὴν τυχοῦσαν, ἀλλὰ
τὰ προτερήματα ταῦτα δὲν ἀπέκλειον τὴν εὐγέν-
ειαν τῶν τρόπων οὐδὲ τὸ ποιητικόν τῶν αἰσθη-
μάτων καὶ τινα ῥωμαντικὴν δι' ἧς εἶχε προι-
κίσει αὐτὴν ἡ μήτηρ τῆς, ἡ Γερμανία καὶ ὁ Θῶός.
Ἐνὶ λόγῳ, ἦτο κόρη χαριεστάτη ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς
νεότητος καὶ τῆς ὑγείας, φύσις πλουσία καὶ κα-
λὴ ἀνεπτυγμένη, διασπεύρουσα δὲ περὶ αὐτὴν
ἀνευ θορύβου τὴν κίνησιν, τὴν εὐδαιμονίαν καὶ
τὴν ζωὴν. Εὐκόλως δύναται τις νὰ φαντασθῇ
τὴν θέσιν τῆς Μαγδαλινῆς μεταξύ τῆς μαρκε-
σίας καὶ τοῦ ἱππότου· ἦτο τὸ μεδίωμα τοῦ γή-
ρατός των, ἀκτὶς φωτίζουσα τὰς τελευταίας αὐ-
τῶν ἡμέρας.

Αἱ τρεῖς αὐταὶ ὑπάρξεις ἐφόσον ἡσύχως καὶ

βραδέως οὐδὲν δὲ προοιώνιζεν ὅτι τὰ διαυγῆ αὐτῶν ὕδατα ἡδύναντο νὰ θολωθῶσι καὶ ὅμως ἦτο πεπωμένον νὰ συμβῇ τὸ τοιοῦτον.

Αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Μαυρικίου ἦσαν κατ' ἀρχὰς πλήρεις ποιητικῆς χάριτος, δροσεραὶ καὶ εὐώδεις ὡς ἀνθὴ ἐκκοπέντα ἐν τῇ δρόσῳ τῆς πρωίας. Οὕτω γράφει τις συνήθως ἐν τῇ εὐδαίμονι ἐκείνῃ ἡλικίᾳ τῇ τόσον ταχέως φεῦ! ἀφιπταμένη. Ἐτυχέ ποτε κατὰ τὴν ὥχραν ἐκείνην ὥραν, καθ' ἣν ἡ ζωὴ σου κλίνει ἤδη πρὸς τὴν δύσιν, νὰ εὐρῃς ἐντὸς παλαιοῦ συρταρίου ἐπιστολάς τινας τῆς νεότητός σου; Ἀναγινώσκων δὲ αὐτάς εἶδες διερχομένους μεταξὺ τῶν δακρύων σου τοὺς νεανικούς σου χρόνους; Ἐτυχε δέ, ἐξετάζων μετὰ πικρίας τὴν παρούσαν τῆς καρδίας σου κατὰστασιν, νὰ ἐρωτήσης ἐὰν ἄρ' γε ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς τῆς σήμερον σχεδὸν ἐξηντλημένης, ἐξῆλθον οἱ θησαυροὶ ἐκείνοι τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, τῆς πίστεως, τῆς χάριτος, τῆς ἀρετῆς, τοῦ ἔρωτος; Τοιαύτας ἐπιστολάς ἔγραφεν ὁ εἰκοσαετής Μαυρίκιος.

Αἱ ἡμέραι τοῦ ταχυδρομείου ἦσαν λοιπὸν ἡμέραι χαρᾶς ἐν Βαλτραβέρ. Ὡς ἐβλεπεν ἐρχόμενον μακρόθεν τὸν ἀγροτικὸν διανομέα, ἡ Μαγδαληνὴ ἔτρεχε εἰς συνάντησιν αὐτοῦ καὶ ἐπανήρχετο θριαμβεύουσα εἰς τὴν ἔπαυλιν. Συνήθως ἀνεγίνωσκεν αὐτὴ μεγαλοφώνως τὰς ἐπιστολάς τοῦ ἐξαδέλφου της, ὅσας δὲ ἀπῆντα τὸ ὄνομά της, ὅπερ δὲν συνέβαινε πάντοτε, ἡ καρδία της ἐταράσσεται καὶ ἐλαφρὸν ἐρύθημα ἐκάλυπτε τὴν λευκὴν αὐτῆς μορφήν. Ὅταν πάλιν δὲν ἐγίνετο λόγος περὶ τῆς μικρᾶς ἐξαδέλφης, δὲν ἐφαίνετο ἐκπλησσομένη οὐδὲ λυπομένη, ἀλλ' ἦτο πλέον τοῦ συνήθους σκεπτικὴ καὶ σιωπηλὴ τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας.

Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται τοῦ Μαυρικίου, συνετάρασσαν τὸν ἀγαθὸν ἱππότην, ὅστις μεταξὺ τῶν περιπαθῶν τῆς νεότητος ὁρῶν, διέβλεπε τὴν ἀνάπτυξιν φρονήματος γενναίου καὶ εὐφυῆς οὗ τῆς τυχοῦσης. Ἀφ' ἑτέρου γέροντες τινες φίλοι, οὓς εἶχεν ἐν Παρισίοις, ἔγραφον συγχάιροντες αὐτῷ καὶ ὑπερεπαινοῦντες τὸν υἱόν. Τὰ πάντα λοιπὸν ἔβαινον κατ' εὐχὴν, ἐγίνετο δὲ ἤδη λόγος περὶ τῆς εὐφροσύνης τῆς ἐπανόδου ἡμέρας.

Ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν ἔτους, αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Μαυρικίου ἐγίνοντο ὀσημέραι σπανιώτεραι καὶ συντομώτεραι, πρὸς δέ, καὶ ἦτον φιλόφρονες καὶ τρυφεραί. Ἀόριστοι καὶ βεβιασμένοι τὴν ἐκφρασιν, προέδιδον προδῆλως μεγίστην ταραχὴν τῶν αἰσθήσεων καὶ τῆς ψυχῆς. Οἱ ἡμέτεροι φίλοι κατ' ἀρχὰς μὲν ἐλυπήθησαν σιωπηλῶς ἐπὶ τούτῳ, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἠσθάνθησαν ἀνησυχίαν σπουδαίαν καὶ παρεπληθήσαν. Εἰς τὰς ἐπεικεῖς δ' αὐτῶν ἐπιπλήξεις, ὁ Μαυρίκιος ἀπῆντησε δι' ὑπεκφυγῶν. Ὁ χρόνος ὁ ὀρισθεὶς διὰ τὴν ἐν Παρισίοις διαμονὴν του, εἶχε παρέλθει πρὸ πολλοῦ, ἀλλ' ὁ Μαυρίκιος οὐδόλως ἐφαίνετο διατε-

θειμένος ν' ἀναχωρήσῃ εἰς Γερμανίαν ἢ εἰς Ἰταλίαν, ὡς εἶχεν ἀποφασισθῇ. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν οὐδεμίαν ἐδῶκεν ἀπάντησιν εἰς τὰς προτροπὰς τοῦ ἱππότη, ἔπειτα δὲ στενοχωρηθεὶς ἀπεκρίθη διὰ γλώσσης αὐθάδους ὑποδεικνύων ὅτι ἀνυπομόνως ἔφερε τὸν πατρικὸν ζυγόν. Οἱ γέροντες φίλοι γράφοντες τὴν ἐξέφραζον τὴν ὀλίψιν αὐτῶν μὴ βλέποντες τὸν Μαυρίκιον ὡς ἄλλοτε. Τέλος μύδροι τινὲς ἐκρηγνύμενοι ἐκ διαλειμμάτων ἐν εἰδὲι συναλλαγματικῶν ἐπὶ τοῦ εὐγενοῦς οἴκου, κατέπληξαν αὐτόν.

Ταῦτα πάντα δὲν εἶχον συμβῇ ἐντὸς μιᾶς ἐβδομάδος ἢ καὶ ἐνὸς μηνός, ἀλλ' ὅμως πρὶν ἢ παρῆλθωσιν ἐντελῶς τὰ τρία ἔτη, τὰ πράγματα εἶχον περιέλθει εἰς τὸ λέγομεν σημείον. Ἐὰν δὲ χάρις εἰς τὰ προσχήματα τὰ κατὰ τὸ μάλλον ἢ ἥττον πιθανά, δι' ὧν ὁ Μαυρίκιος προσεπάθει νὰ καλύψῃ τὰς παρεκτροπὰς του, ὁ κύριος Βαλτραβέρ ἡδύνατο ν' ἀμφιβάλλῃ εἰσέτι περὶ τῆς διαγωγῆς τοῦ υἱοῦ του, οἱ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι, ὧν βοίθουσιν αἱ ἐπαρχίαι, δὲν ἤθελον λείπει νὰ ἐξαγάγῃ αὐτὸν τῆς πλάνης. Ὡς εὐγενὴς καὶ γενναῖος, εὐπροσήγορος εἰς πάντας, φιλόφρων, εἰλικρινὴς καὶ τίμιος, ὁ ἱππότης εἶχε φυσικῶς πολλοὺς ἐχθροὺς ἐν τῇ χώρᾳ, οὐχὶ μεταξὺ τῶν χωρικῶν, οὔτινες τὸν ἐλάτρευον, ἀλλ' ἐν τῇ πλῆθυσιν πόλει λ. χ. ἐνθα δικηγορίσκοι τινὲς καὶ ἄλλοι κορυφαῖοι τῶν φιλευλευθέρων δῆθεν ἰδεῶν, λύμη τῶν ἐπαρχιῶν, ἡγανάκτουσαν βλέποντες ὅτι ἡδυνήθη νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὰ κτήματά του καὶ νὰ γείνη ἀγαπητὸς τοῖς πᾶσι. Ἀπασα ἡ πόλις ἐγίνωσκε πρὸ πολλοῦ τὰ κατὰ τὸν ἐν Παρισίοις βίον τοῦ νέου Βαλτραβέρ, καθότι αἱ ἐπαρχίαι, ὡς καλαὶ μητέρες, δὲν ἐγκαταλείπουσι τοὺς ἀπόντας αὐτῶν υἱούς, ἀκολουθοῦσιν αὐτοὺς διὰ βλέμματος φθονεροῦ καὶ πολυπράγμονος καὶ ἐπιπίπτουσι μὲν κατὰ τῶν ἀποπλανημένων, ἐκδικοῦνται δὲ τοὺς ὑψομένους. Ἐν γένει, ἐὰν θέλῃς ν' ἀπελπίσης τοὺς ἀνθρώπους μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐγεννήθη καὶ ἀνεδράφῃς, ἐλθέ ἔχων ὑψηλὴν τὴν κεφαλὴν, ἀφοῦ ἀποκτήσῃς διὰ τῆς εὐθείας ὁδοῦ δόξαν, τιμὰς, πλοῦτον, ἐὰν ἀπεναντίας ἐπιθυμῇς νὰ χαροποιήσῃς αὐτοὺς ἀποπλανήθητι. Ὡστε οἱ ἐνάρετοι συμπολιταὶ σου νὰ δυνήθωσι νὰ κλαύσωσιν ἐπὶ τῇ καταστροφῇ σου. Ὅταν βλέπῃς τοὺς συμπολίτας σου κλαίοντας, ἔσο βέβαιος ὅτι ἐνδομύχως γελῶσιν.

ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην, ὁ Μαυρίκιος εἶχε γείνει ἐντὸς μικροῦ ἀντικείμενον δημοσίου σκανδάλου καὶ ἐνδομύχου εὐφροσύνης. Τὸ μίσος κρυπτόμενον ὑπὸ τὸν πέπλον τῆς εὐσπλαγχνίας, ἀπέτεινε πρὸς τὸν ἱππότην μηνύματα φιλάνθρωπα καὶ ὑποκριτικὰ συλλυπητήρια, συμπληροῦν τὸ ἔργον του δι' ἀνωνύμων ἐπιστολῶν.

Ἡ μαρκησία κατέπινε τὰ δάκρυά της, ὁ δὲ ἱππότης κατετήκετο ὀφθαλμοφανῶς. Ἡ χαρὰ πρὸ πολλοῦ ἐξέλιπεν ἐκ τοῦ οἴκου τῶν δύο γε-

ρόντων. Ἡ Μαγδαληνὴ ἴστατο μεταξὺ αὐτῶν ὡς παρήγορος ἄγγελος ὑπερασπίζουσα τὸν Μαυρίκιον καὶ ἐμιλοῦσα περὶ τῆς προσεχούς ἐπανόδου τοῦ ἀσώτου υἱοῦ, ἣν οὐδ' αὐτὴ ἐπίστευε πλέον, συχνάκις δ' ἐκρύπτετο ἵνα κλαύσῃ. Ὅτι δ' ὁ ἱππότης εἶχε καιρίως πληγωθῇ, ἦτο φανερόν, καθότι κατ' ἀρχὰς μὲν παρημέλησεν, ἐπὶ τέλους δὲ καὶ ἐντελῶς ἐγκατέλιπε τὴν γλυπτὴν κήν. Οὐδὲν εὐφρέσκει πλέον αὐτῷ, μόνη δὲ ἡ Μαγδαληνὴ κατῳρθοῦ νὰ φέρῃ ὥχρον ἐπὶ τῶν χειλέων του μειδίημα. Ἐλεγεν αὐτῇ ἐνίοτε: «Τέκνον, πρέπει νὰ φροντίσω πρὶν ἀποθάνω νὰ ἐξασφαλίσω τὸ μέλλον σου, καθότι ὡς βλέπω ὁ Μαυρίκιος οὐδόλως θέλει μεριμνήσῃ περὶ σοῦ μετὰ τὸν θάνατόν μου. — Ἐσο ἡσυχος πάτερ, ἀπῆντα ἡ Μαγδαληνὴ, μὴ φρόντιζε. Ἐγὼ τὴν ἀγάπην σου μόνον θέλω, ἀφοῦ ἀποθάνῃς οὐδενὸς θὰ ἔχω πλέον ἀνάγκην. Εἶμαι ἤδη εἰς θέσιν νὰ φροντίσω περὶ ἐμαυτῆς. Χάριτι θεῷ, ἔχω θάρρος, ὅπως δὲ εἰργασθῇς σὺ καὶ ἡ μαρκησία ἐν Γερμανίᾳ, θὰ ἐργασθῶ καὶ ἐγὼ ἐν Γαλλίᾳ». Ὁ γέρον ἐμειδία σείων ἡσυχῶς τὴν κεφαλὴν. Ἡ μέραν δὲ τινα ἡ νεᾶνις ἀπεφάσισε νὰ γράψῃ κρυφὰ πρὸς τὸν ἐξαδέλφον της, ἀλλ' εἰς τὴν ἐρασμίαν αὐτῆς ἐπιστολήν, ὁ Μαυρίκιος δὲν ἀπῆντησεν. Ὁ ἱππότης δὲν ἔγραφε πλέον, μόλις δ' ἐπέτρεπε νὰ γίνεταί ἐνώπιόν του λόγος περὶ τοῦ υἱοῦ του. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὅμως ὀσημέραι κατεβάλλετο καὶ ἠσθάνετο προσεγγίζον τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, ἀπεφάσισε νὰ ἐκπέμψῃ πρὸς τὸν νεανίαν τελευταίαν φωνὴν ἀγάπης καὶ ἀπελπισίας.

Ἡ ἀπάντησις ἐβράδυνεν ἐπὶ τρεῖς μῆνας, καθότι ὁ Μαυρίκιος μακρὰν ὦν τῶν Παρισίων καὶ περιοδεύων ἀγνοστον ποῦ καὶ μετὰ τίνας, κατὰ τὴν ἐπάνοδόν του μόνον ἔλαβε τὰς τελευταίας τοῦ πατρὸς του παραινέσεις. Χάριτι θεῷ, τοῦ νεανίου τὸ φρόνημα ἐβεβητο, ὡς ἐμαρτύρει ἡ ἐπιστολή του. Ἐν αὐτῇ, ἐβλεπέ τις τὴν ἀπελπισίαν ψυχῆς πεπτωκυίας, ἥτις προσπαθεῖ ν' ἀνορθωθῇ. Ἠσπάζετο τὰ γόνατα τοῦ γέροντος πατρὸς του, ἔθρεχε διὰ τῶν δακρύων του τὰς χεῖρας τῆς μαρκησίας καὶ ἐνεθυμείτο ἐν τῇ μετανόᾳ του καὶ αὐτὴν τὴν Μαγδαληνὴν. Ὀλίγας μόνον ἐβδομάδας ἐξῆτι ὅπως διαρρήξῃ τοὺς δεσμεύοντας αὐτὸν ἀνοσίους δεσμούς, ἐντὸς δὲ τινῶν ἐβδομάδων ἀνεχώρει, ἀπεχαιρέτιζε διὰ παντὸς τὸν ἀποπλανήσαντα αὐτὸν κόσμον, ὁλασσόπνικτος δ' εἰσῆρχετο ἐσσεὶ εἰς τὸν λιμένα. Ὡς ἔδω πάλιν τὸν πατρικὸν μου οἶκον, θὰ ἐπανεέλθω εἰς τὴν γλυκεῖαν κοιτίδα τῶν παιδικῶν μου χρόνων! Ὡς ἀσπασθῶ τοὺς φίλους τῆς νεότητός μου! καὶ σὲ ἀγαπητῇ μου ἐξαδέλφῳ, ἥτις βεβαίως ἔγινες ἤδη μεγάλη καὶ ὠραία! Ἡ φαντασία του ἀναπτέρωθεισα ὑπὸ τῶν ζωερῶν τούτων εἰκόνων, ἐγείνεν ἐπὶ στιγμὴν εὐχαρίαι καὶ δροσερὰ ὡς ἐν τῇ πρώτῃ νεότητι. Δυστυχῶς, ὅτε ἡ ἐπιστολή αὕτη ἐφθασεν εἰς τὴν ἔπαυλιν,

ὁ ἱππότης πρὸ εἰκοσιτεσσάρων ὥρων δὲν ὑπῆρχε πλέον. Εἶχεν ἐκπνεύσει τὴν προτεραιὰν καθήμενος πλησίον τοῦ παραθύρου του, μεταξὺ τῆς μαρκησίας καὶ τῆς Μαγδαληνῆς.

Τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας, ἀφοῦ τὸ χῶμα ἐκάλυψε τὰ λείψανα τοῦ ἀγαθοῦ ἐκείνου ἀνθρώπου, δὲν ἡ τύχη εἶχε γεννήσει εὐγενῆ, ἡ δ' ἐργασία καὶ ἡ πενία ἀνέδειξαν ἄνδρα, ἡ μαρκησία ἔλαβε παρ' ἐαυτῇ τὴν ἐκ δευτέρου ἀπορφανισθεῖσαν Μαγδαληνὴν.

— Τέκνον μου, εἶπεν αὐτῇ, ἡ ἀποστολή σου δὲν ἐξεπληρώθη ἐντελῶς, ἔχεις ἀκόμη νὰ κλείσῃς τοὺς ὀφθαλμούς μου. Κόρη μου, προσέθηκεν, ἀφοῦ ἐν σοὶ εὗρον τὴν ἀποθανοῦσαν θυγατέρα μου, εἶναι δίκαιον νὰ γείνω μήτηρ σου.

Ἐκτοτε ἡ Μαγδαληνὴ ἔζησεν ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς μαρκησίας. Μίαν ἐβδομάδα πρὶν ἢ ἀποθάνῃ ὁ ἱππότης εἶχεν ἐγχειρίσει αὐτῇ ἀπόσπασμα ὁλογράφου διαθήκης, δι' οὗ ἐκληροδότει εἰς τὴν ἀνελπίαν του ἀγροκήπιον ἀξίας ὀγδοήκοντα μέγχι ἑκατὸν χιλιάδων φράγκων, ἐν τῇ διαθήκῃ δὲ ταύτῃ διέλαμπεν ἡ ἄκρα τοῦ κληροδοτοῦντος ἀβροφροσύνη. Ὅτε δὲ ἡ μαρκησία, ὅπως καθεσυχάσῃ τὴν Μαγδαληνὴν περὶ τοῦ μέλλοντός της τῇ ἔδωκε τὸ τεκμήριον τοῦτο τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ της, ἡ νεᾶνις ἐξ εὐγνωμοσύνης κινουμένη ἐφίλησε τὴν διαθήκην καὶ τὴν ἔθεσεν ἐπὶ τῆς καρδίας της, ἔπειτα δὲ στίξασα αὐτήν, ἐκρυψεν εὐλαβῶς τὰ τεμάχια ἐν τῷ κόλπῳ της.

— Τί ἔκαμες κόρη μου! ἀνέκραξεν ἡ μαρκησία ἐκστατικὴ κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀλλὰ πρᾶγματι καταγοητευθεῖσα.

— Σὺ ἐρωτᾷς εὐγενὴς καρδίᾳ; ἀπῆντησε μειδιῶσα ἡ Μαγδαληνὴ. Οὐδὲν γνωρίζω τῶν κατὰ τὸν βίον τοῦ Μαυρικίου, ἀλλ' ἐννοῶ ὅτι ἔχει ἀνάγκην πολλῶν χρημάτων κακῶς δ' ἤθελον ἀναγνωρίσει τὰς εὐεργεσίας τοῦ πατρὸς, στερούσα τὸν υἱὸν μέρους τῆς περιουσίας του. Ἦστὲ βεβαία ὅτι καλῶς ἐπράξα καὶ ὅτι καὶ σεῖς ἠθέλετε πράξει οὕτω.

Ἀλλὰ τέκνον μου δὲν ἔχεις τίποτε, δὲν σὲ συμβουλεύω νὰ ἐπαναπαύσαι ἐπὶ τῆς ἀφοσιώσεως τοῦ Μαυρικίου. Ἀφοῦ ἀποθάνω—καὶ πολλὸν καιρὸν δὲν ἔχω νὰ ζήσω—τί θὰ γείνης;

— Ὅ, τί γίνεται τις ὅταν ἔχει θάρρος καὶ θέλησιν. Μήπως δὲν εἶμαι χάρις εἰς τὰ μαθήματά σας, ὅσον πλουσία ἦσθε καὶ σεῖς ὅταν ἤλασθε εἰς Νυρεμβέργην; Ἐλπίζω ὅτι ὁ θεός, ὁστις σᾶς ἐβοήθησε τότε δὲν θὰ μ' ἐγκαταλείψῃ, ὅς κατ' ὁρῶ νὰ ζήσω ὡς ἐξήστε καὶ σεῖς.

— Εἶσαι γενναία, ἀγαθὴ καὶ ὠραία, εἶπεν ἡ μαρκησία λαμβάνουσα διὰ τῶν χειρῶν τὴν κεφαλὴν τῆς Μαγδαληνῆς καὶ καταφιλοῦσα αὐτήν.

Ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν περιέμενον τὸν Μαυρίκιον, δὲν ὁ θάνατος τοῦ πατρὸς του, εἶχε καταπλήξει ὡς κεραυνός. Ἐβδομάδες καὶ μῆνες παρῆλθον, ἀλλ' ὁ Μαυρίκιος δὲν ἐφάνη. Μετ' ὁ-

λίγον δ' ἔγινε γνωστόν ὅτι εἶχε στείλει πληρεξούσιον, ὅστις ἡσχολεῖτο περὶ τὴν τακτοποίησιν τῆς κληρονομίας του. Εἶχε γράψει κατ' ἀρχὰς πρὸς τὴν ἐξαδέλφην του ἐπιστολὴν οὐχὶ ὑπὲρ τὸ δέον φιλόφρονα, ἀλλ' ὅμως κοσμίαν, ἐν ἣ προσέφερον αὐτῇ ἄνευ ἐνοουσιασμοῦ οὐδὲ πάλιν μετὰ δυσάρεσκείας μέρος τῆς κληρονομίας τοῦ πατρὸς του, αὐτὸ ἐκείνο τὸ ἀγροκήπιον οὗτινος εἶχε γενναίως παραιτηθῇ ἡ Μαγδαληνὴ, ὥστε ὁ Μαυρίκιος ἐν ἀγνοίᾳ προσέφερε τῇ ἐξαδέλφῃ του ὅ, τι αὐτὴ πράγματι τῷ ἐδώρει. Ἡ νεάνις ἀπήντησε ἀπλῶς ὅτι ζῶσα μετὰ τῆς κυρίας de Fresnes οὐδενὸς ἀπολύτως εἶχεν ἀνάγκην, ὁ δὲ νεανίας δὲν ἐπέμεινε. Ποῦ ἦσαν ὅμως αἱ καλαὶ αὐτοῦ προθέσεις; Τὸ σέβας καὶ ὁ ἔλεγχος τῆς συνειδήσεώς του τὸν ἐκώλυον ἴσως τοῦ νὰ πλησιάσῃ τὸν τάφον ὃν αὐτὸς εἶχε προῶς ἀνοίξει. Ἡ τοιαύτη ἐπιφύλαξις ἦτο φυσικὴ, οὐδεμία δ' ὑπῆρχεν ἀμφιβολία ὅτι ἤθελεν ἔλθει βραδύτερον εἰς Βαλτραβέρ ἵνα ἐξιλεωθῇ.

Ἐνθ' δὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς κυρίας de Fresnes ἐτρέφετο ἀφελῶς ἡ τελευταία αὐτῇ ἐλπίς, αἱ ὑποθήκαι ἐπιπτον ὡς χάλαζα ἐπὶ τοῦ Βαλτραβέρ, ἐν δὲ μόλις ἔτος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἱππότη διεδόθη ὅτι τὸ κτῆμα καὶ τὸ μέγαρον αὐτοῦ ἐξετίθετο εἰς δημοπρασίαν. Ἡ μαρκησία καὶ ἡ Μαγδαληνὴ δὲν ἐπίστευσαν εἰς τὴν εἰδησιν ταύτην, ἀπεκάλεσαν δ' αὐτὴν συκοφαντίαν. Ἀλλ' ἡμέραν τινὰ ὅμως, συμπεριπατοῦσαι ἐν τῷ δάσει, καὶ συνδιαλεγόμεναι περὶ τοῦ ἀπόντος Μαυρίκιου, ὃν ἡγάπων ἔτι περιπατῶς καίτοι κατάρωμεναι αὐτόν, εἶδον διὰ τῶν κυγκλίδων τοῦ κήπου πλῆθος ὑπηρετῶν καὶ χωρικοῦν συνομιλούντων ἐπὶ τῆς κλίμακος ὡς ἐν ἀπελπισίᾳ. Ἐκ προαισθήματος κινούμεναι ἅμα δὲ καὶ περιεργίας, προῦχώρησαν ἀμφότεραι πρὸς τὸ μέγαρον, ἐνθα ἄλλως συχνάκις μετέβαινον.

«Ἀχ κυρία μαρκησία! Ἀχ κυρία Μαγδαληνὴ! ἀνέκραξαν πάντες ὁμοῦ, τί ἐπάθαμεν! τί κακὸν μᾶς ἦρε!

— Τί τρέχει παιδιὰ μου; τί ἔχετε; ἠρώτησεν ἡ κυρία de Fresnes.

— Κυττάξετε κυρία. Τί νὰ λέγῃ ἄρά γε ὁ κύριος ἱππότης, ὁ καλὸς μας κύριος εἰς τὸν οὐρανόν;

Ἐδειξαν δὲ περίφοβοι τὴν θύραν καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ μεγάρου, ἀπερ' ἐβεβήλουν μεγαλόσχημοι ἀγγελίαι τῆς γεννησομένης δημοπρασίας.

Ἡ Μαγδαληνὴ ἐκλινε τὴν κεφαλὴν, δάκρυα δὲ σιωπηλὰ ἔρρευσαν ἐπὶ τῶν παρειῶν της. Μὲχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης δὲν εἶχεν ἐννοήσει τὰ περὶ τῶν παρεκτροπῶν καὶ τῆς ἀσωτείας τοῦ Μαυρίκιου, ἐνδομύχως δ' ἠρώων πάντοτε αὐτόν. Τώρα ὅμως ἡ εὐγενὴς αὐτῆς καρδίᾳ τῇ ἔλεγεν ὅτι ὁ νέος ἀπώλετο, ἡ δὲ μαρκησία ἠρυθρία ἐν τῇ ἀγανακτικῇ της.

— Μὴ σὰς μέλη, παιδιὰ μου, εἶπεν, ἐνόσω

ζῶ τὸ κτῆμα καὶ τὸ μέγαρον τοῦτο δὲν θὰ παραδοθῶσιν εἰς τοὺς λύκους, αὐτὴν τὴν χαρὰν δὲν θὰ τὴν λάβουν οἱ ἀνόντοι καὶ οἱ φθονεροί. Ἐννοία σας! θὰ μείνετε σεῖς μὲν οἱ χωρικοὶ εἰς τὰς οἰκίας σας, σεῖς δὲ οἱ ὑπηρεταὶ εἰς τὴν ἐπαυλιν. Ἡ παραμικρὰ μεταβολὴ δὲν θὰ γείνη. Ἐχετε τὸν λόγον μου, πηγαίνετε καὶ παρηγορήσατε τὰς γυναῖκας σας καὶ τὰ παιδιὰ σας.

Ταῦτα λέγουσα ἄνευ ἀναβολῆς ἐκάλεσε τὸν συμβολαιογράφον καὶ τῷ παρήγγειλε νὰ ἀγοράσῃ ἐπ' ὀνόματι αὐτῆς τὸ κτῆμα τοῦ Βαλτραβέρ ἐν τῇ δημοπρασίᾳ. «Ὡστε μετ' οὐ πολὺ ἡ μαρκησία ἔγινε κυρία αὐτοῦ, ἀλλ' οὐδὲν μετέβαλεν ἐν τῷ βίῳ της, ἐξηκολούθει δὲ ζῶσα ἐν τῇ αὐτῇ ἐπαύλει ἐνθα εἶχεν ἀποθάνει ἡ θυγάτηρ της, ἥθελε δὲ ν' ἀποθάνῃ καὶ αὐτὴ.

Τοῦτο ὑπῆρξε τὸ τελευταῖον πραξικόπημα τῆς ἀξιεράστου μαρκησίας. Πρὸ πολλοῦ ἠσθάνετο ὅτι ἐκάλει αὐτὴν ἡρέμα μὲν, ἀλλ' ἀκατασχέτως, ἡ ἀνυπόμονος ψυχὴ τοῦ γέροντος συντρόφου της.

— Τί τὸ θέλεις; ἔλεγεν ἐνίοτε πρὸς τὴν Μαγδαληνὴν, ποτὲ δὲν εἶχομεν ἀποχωρισθῇ, στοιχηματίζω δὲ ὅτι ὁ καλὸς μου ἱππότης πλήττει τρομερὰ εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνευ ἐμοῦ. Δὲν ἔκαμα καλὰ νὰ τὸν ἀφήσω νὰ περιμένη τόσον καιρὸν. Ἐν μόνον πρᾶγμα μὲ στενοχωρεῖ, δὲν ἠξεύρω τί θὰ τοῦ εἰπῶ ὅταν μ' ἐρωτήσῃ τί κάμνει ὁ υἱός του.

Τὴν προτεραιάν τοῦ θανάτου της ἡ κυρία de Fresnes ἀφυπνήσασα ἐστράφη πρὸς τὴν Μαγδαληνὴν, ἥτις ἐκάθητο παρὰ τὴν κλίνην της καὶ τῇ εἶπε:—Θὰ σὲ διηγῇ ὁ ὄνειρον περίεργον, τὸ ὁποῖον εἶδον. Ἐβλεπα τὸν Μαυρίκιον ἐντὸς βαράθρου, ἀποτρόπαιοι ὄφεις εἶρπον εἰς τοὺς πόδας του συρίζοντες, αὐτὸς δὲ ἐξηντλεῖτο προσπαθῶν νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὸ φῶς. Ἡθελα νὰ τρέξω εἰς βοήθειάν του, ἀλλ' οἱ πόδες μου ἦσαν προσηλωμένοι εἰς τὴν γῆν, ἔτεινα δὲ χεῖρας ἀνίσχυρους, ὅτε αἰφνης σὲ εἶδον ἐρχομένην μακρόθεν ἤρεμον καὶ γαληνιαίαν. Φθάσασα εἰς τὸ χεῖλος τοῦ βαράθρου, ἔλυσες τὴν λευκὴν ταινίαν τὴν περιτυλίσσουσαν τὸν λαιμόν σου καὶ ῥίψασα αὐτὴν πρὸς τὸν Μαυρίκιον, ἀνέσυρες αὐτόν ἄνευ κόπου ἐκ τοῦ βαράθρου· μοι ἐφάνη δὲ τότε λαμπρὸς τὴν ὄψιν καὶ ὥσει μεταβαλὼν μορφὴν. Ἴδου τὸ ὄνειρόν μου, πῶς σοὶ φαίνεται;

Ὡχρὰ ἀκτὶς ἐφάνη ἐπὶ τῶν χειλέων τῆς Μαγδαληνῆς, ἥτις ἔμεινε σκεπτικὴ καὶ οὐδὲν ἀπήντησεν.

Ἡ μαρκησία ἀπέθανε τὴν ἐπαύριον ἢ μᾶλλον ἐσθέσθη ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῆς νέας Γερμανίδος.

— Κόρη μου, εἶπεν εὐθύμως ὀλίγας ὥρας πρὶν ἡ ἐκπνεύσῃ, δέν σ' ἐλησμόνησα ἐν τῇ διαθήκῃ μου. Ἐπειδὴ σοὶ ἀρέσκει ἡ μικρογραφία, σοὶ ἀφίνω τὰ χρώματά μου καὶ τοὺς χρωστῆράς μου. Παρασάβησον νὰ εὕρῃς σύζυγον τῇ βοηθείᾳ αὐτῶν.

Καὶ ὄντως, ὅτε ἀνεγνώσθη ἡ διαθήκη, ἡ Μαγδαληνὴ εἶδεν ὅτι ἡ κυρία de Fresnes δὲν εἶχε ψευσθῇ, πλὴν, εἰς τὸ μικρὸν τοῦτο κληροδότημα ἡ μαρκησία εἶχε προσθέσει τὴν οἰκίαν καὶ τὰς γαίας τοῦ Βαλτραβέρ, ἀφίνουσα οὐχ ἥττον ἱκανὸν μέρος τῆς περιουσίας της εἰς τοὺς φυσικοὺς αὐτῆς κληρονόμους, οἵτινες ἄλλως οὐδεμίαν εἶχον ἀνάγκην αὐτῆς.

Οὕτως ἡ Μαγδαληνὴ εἰσῆλθεν ὡς κυρία εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην ἐν ἣ εἶχε προσέλθει πρὸ πέντε ἐτῶν ἔχουσα ὑπὸ μάλης τὸ μικρὸν αὐτῆς δέμα.

Ε'

Οὐδόλως ἐπαρθεῖσα ἐκ τῆς νέας αὐτῆς θέσεως, ἡ Μαγδαληνὴ εἰσῆλθεν εὐλαβῶς εἰς τὸν οἶκον ἐκεῖνον, τοῦ ὁποῖου πάντες οἱ ὑπηρεταὶ τὴν ὑπεδέχθησαν ὡς βασιλίσσαν. Ἐζῆσε δ' ἐν αὐτῷ ὡς κατὰ τὸ παρελθὸν σεν. ὡς καὶ ἄνευ ἐπιδείξεως, μόνον μέλημα ἔχουσα τὴν φροντίδα τῶν περὶ αὐτὴν, διὰ τῶν εὐεργεσιῶν της δ' ἐκδηλοῦσα τὴν ἐξουσίαν της. Ἀλλως, οὐδεὶς ἤθελε πιστεύσει ὅτι ἠύξησεν ἡ περιουσία της, ἤθελε δὲ μᾶλλον νομίσει ὅτι ἐβλεπε τὴν ὀρφανὴν κόρην, οἷαν εἶχεν υἱοθετήσῃ αὐτὴν ὁ θεὸς της.

Ἐξ ἀρχῆς ἐκήρυξεν ὅτι δὲν ἤθελε νὰ μεταβάλλῃ κατ' οὐδὲν τὴν οἰκονομίαν τῆς οἰκίας καὶ ὅτι ἐπεθύμει νὰ μείνωσι σεβασταὶ αἱ ἔξεις τοῦ ἱππότη ὡς εἰ μὴ εἶχεν ἀποθάνει καὶ ἐμελλε νὰ ἐπανεέλθῃ ὁσονοῦπῳ. Δι' αὐτὴν δὲν ἠθέλησεν ἄλλην κατοικίαν ἢ τὸ μικρὸν δωμάτιον, ἐν ᾧ εἶχε διέλθει τὴν πρώτην αὐτῆς νεότητα. Ὅσακις προέκειτο νὰ δώσῃ προσταγὴν τινὰ περὶ πράγματος σπουδαίου, συνεβουλεύετο τοὺς ὑπηρετάς της, ἵνα μάθῃ τί ἤθελεν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀποφασίσῃ ὁ ἱππότης. Ὅσακις δὲ συνέβαινε νὰ δώσῃ συμβουλὴν ἢ νὰ ἐπιπλήξῃ τινὰ (ὅπερ σπανιώτατον) ἐπροσιμιάζετο συνήθως διὰ τῆς ἐξῆς φράσεως:—Νομίζω ὅτι οὕτως ἤθελε πράξει ὁ ἱππότης ὁ ἀγαθὸς ὑμῶν κύριος. Πολλάκις ἔλεγεν ὅτι ἄριστα τιμῶμεν τὴν μνήμην τῶν ἀγαπητῶν μας, οὐδὲν πράττοντες τὸ δυνάμενον νὰ λυπήσῃ αὐτοὺς καὶ ἐξετάζοντες πρὶν ἢ τι πράξωμεν, τί ἤθελον εἶπει ἂν ἦσαν εἰσέτι παρόντες. Τέλος, ὅσακις ἐποιεῖτο λόγον περὶ τοῦ Μαυρίκιου, τὸν ἀνέφερε μετὰ σεβασμοῦ ὡς εἰ ἐπρόκειτο περὶ νεαροῦ τινος βασιλέως οὗ διεχειρίζετο τὴν περιουσίαν κατὰ τὴν ἀνηλικιότητα αὐτοῦ, θεωροῦσα ἐαυτὴν οὐχὶ ὡς βασιλίσσαν, ἀλλ' ὡς ἀντιβασίλισσαν.

Γενομένου γνωστοῦ ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ αἰφνιδίου πλοῦτος της, δὲν ἐβράδυναν οἱ γαμβροὶ νὰ παρουσιασθῶσι. Τὸ Βαλτραβέρ ἔγινε Μέννα τις ἢ Ἅγιος Τάφος, ὃν προσέβλεπον πάντες οἱ ἄγαμοι τῆς ἐπαρχίας ἄνδρες, ἐπὶ τινὰς δὲ μῆνας οἱ προσκυνηταὶ οὗτοι ἐπορεύθησαν ἀθρόοι πρὸς τὸν βωμόν, ἵνα προσκυνήσωσι. Μικροὶ κτηματῆαι καὶ εὐγενίσκοι πτωχοί, νέοι καὶ γέροντες ἔδραμον

πανταχόθεν ὁ μὲν ἐπὶ τῆς ἀμάξης του, ὁ δὲ πεζός, ἄλλος ἐπὶ ἵππου ἰσχυροῦ.

Καίτοι σοβαρὰ καὶ σύννομος, ἡ Μαγδαληνὴ ἐκέντητο τὴν ἄδολον παιδρότητα καὶ τὴν λεπτὴν εἰρωνείαν, ἣν συνεπάγεται συνήθως συνειδήσεις καθαρὰ, φρόνημα εὐθὺ καὶ νοὺς ὑγιής. Εἰς τοὺς πιστοὺς ἐκείνους ἀπεκρίθη ὅτι ἦτο θέαμα κατανυκτικὸν τῷ ὄντι, τὸ νὰ βλέπῃ τις ὀρφανὴν κόρην καθισταμένην αἰφνης τὸ ἀντικείμενον τοιαύτης ἀφιλοκερδοῦς λατρείας. Εἶχεν ἀκούσει ἀληθῶς ἐν Γερμανίᾳ, ὅτι ἡ Γαλλία εἶναι ἡ πατρίς τῶν γενναίων καὶ εὐσεβῶν ψυχῶν, ἀλλ' οὐδέποτε ἐφαντάζετο ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ λατρεύωσιν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν τοὺς δυστυχεῖς. Ἐν μόνον τὴν ἐλύπει, ὅτι εὐτυχὴς οὔσα ἐν τῇ ταπεινῇ αὐτῆς θέσει δὲν ἐπεθύμει ν' ἀνταλλάξῃ αὐτὴν ἀνθ' ἧς προέτεινον αὐτῇ ἐξόχου τιμῆς. Οὕτως ἀπεμάκρυνεν ἀλλεπαλλήλως τοὺς εὐσεβεῖς ἐκείνους καὶ θρήσκους ἀνθρώπους.

Ἀλλως τε ἡ Μαγδαληνὴ εἶχε δώσει παρομοίαν ἀπάντησιν εἰς τὰς περὶ γάμου προτάσεις τῆς μαρκησίας καὶ τοῦ ἱππότη. Ἡ νεάνις εἶχεν ἀποφασίσῃ νὰ μὴ νυμφευθῇ, ἐὰν δὲ τοιαύτη ἦτο ἡ ἐπιθυμία της, τὴν ἐπιδοκιμάζω, οὐδέποτε ἐννοήσας τὴν χλεύην τὴν προσαπτομένην συνήθως εἰς τὰς κόρας τὰς γηρασκούσας ἐν ἀγαμίᾳ. Μήπως οἱ σύζυγοι εἶναι ἐμπόρευμα τοσοῦτον σπάγιον ἅμα δὲ καὶ τοσοῦτον ἀπαραίτητον, ὥστε νὰ μὴ δύνανται αἱ γυναῖκες νὰ ζήσωσιν ἄνευ αὐτῶν καὶ μήπως εἶναι δύσκολον νὰ εὕρεθῇ τοιοῦτος; Δὲν ὑπάρχει γυνὴ ὅσον καὶ ἂν ὑποτεθῇ ἄσχημος καὶ πτωγὴ, μὴ ἀπαντήσασα σύζυγον ἐν τῷ βίῳ της, ἀλλ' ἐκτιμῶ ἐκείνην, ἥτις προτιμᾷ νὰ γηράσῃ ἔρημος μᾶλλον, ἢ νὰ συνάψῃ γάμον ἀνάμοστον μετ' ἀνδρὸς ὅπως δῆποτε κατωτέρου αὐτῆς.

Ἀπαλλαγείσα τῶν μνηστῆρων της, ἡ Μαγδαληνὴ ἐζῆσεν ἐν ἀπομονώσει φροντίζουσα περὶ τοῦ μικροῦ αὐτῆς βασιλείου ἀγαθοεργούσα καὶ καλλιεργοῦσα τὰς τέχνας. Ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ θεοῦ της ἐξήγαγε βιβλία τινὰ παλαιὰ καὶ καλά, τὰ ὁποῖα ἔτι μᾶλλον ἀνέπτυξαν τὴν διάνοιαν αὐτῆς, ὥστε ἐν ἡλικίᾳ ἐνὸς καὶ εἰκοσιν ἐτῶν ἐξεπροσώπει ἐν τῇ ἱλαρᾷ αὐτῆς καλλονῇ καὶ τῇ γλυκεῖᾳ σοβαρότητι, τὴν χάριν καὶ τὴν σύνεσιν, τὴν ὀρθοφροσύνην καὶ τὴν ποιήσιν, ὡς τὰ ἄνθη, τὰ ὁποῖα ἀπορροφῶσι τοὺς χυμούς τῆς γῆς διὰ τῶν ῥιζῶν καὶ τοῦ στελέχους, δέχονται δ' ἐνταυτῷ ἐν τῷ εὐώδει αὐτῶν κάλυκι τὴν δρόσον τοῦ οὐρανοῦ. Ἦτο δὲ προσέτι καὶ εὐσεβής, καθ' ἑκάστην Κυριακὴν προσερχομένη εἰς τὴν λειτουργίαν εἰς τὸ Neuville-les-Bois καὶ εὐχαρίστως ἐπισκεπτομένη τὸ πτωχὸν ἐκεῖνο χωρίον, ὅπερ εἶχεν ἴδει αὐτὴν ἔρημον καὶ ἐγκαταλειμμένην, καὶ οὕτως νῦν οἱ πτωχοὶ καὶ οἱ ὀρφανοὶ ὑλόγουν αὐτὴν ἐξερχομένη τῆς ἐκκλησίας, σπανίως ἐλησιμόναι νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν αἰ-

κίαν τῆς ἀγαθῆς χωρικῆς, ἥτις τῇ προσήνεγκεν ἄλλοτε γάλα. Τὸν Πέτρον ὁμῶς οὐδέποτε κατάρθωσε νὰ ἡμερώσῃ· εἶτε διότι ἡ συνείδησίς του τὸν ἤλεγγεν, εἶτε διότι ἐφοβεῖτο μήπως ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ τὸ νομισμάτιον, τὸ ὁποῖον εἶχε λάβει· ἔτρεχε δὲ πάσῃ δυνάμει καὶ ἐκρύπτετο ἅμα βλέπων αὐτήν.

Ἀφοῦ δὲ τὰ πένθιμα χρώματα, ἅπερ ἀφίνει συνήθως ὁ θάνατος διεσκεδάσθησαν περὶ τὴν Μαγδαληνὴν, ὁ δὲ χρόνος μετέβαλεν εἰς μειδιώσας σκιὰς τὰ φάσματα τῆς θλίψεώς της, ἡ νεανίς ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς εὐτυχιστάτη εἰ μὴ ἐθαυμάζεν αὐτὴν ἀδιάλειπτος μέριμνα. Τί ἐπραττεν ὁ Μαυρίκιος; ποῦ ἦτο; Ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς του οὐδὲν περὶ αὐτοῦ εἶχεν ἀκούσει ἢ τὴν ἐσημέραι ἀξαναμένον ἀσωτείαν του. Πρὶν ἢ λάβῃ κατοχὴν τοῦ Βαλτραβέρ, ἡ Μαγδαληνὴ ὑπέκρουσε εἰς αἶσθημα ἀδροφροσύνης, τὸ ὁποῖον ἐννοοῦσιν αἱ εὐγενεῖς ψυχαί, ματαίως ὁμῶς θὰ προσπαθίσωσι ν' ἀντιληφθῶσιν αἱ ποταπαὶ φύσεις, εἶχε γράψῃ πρὸς τὸν ἐξάδελφόν της ζήτοῦσα, οὕτως εἰπεῖν, συγγνώμην ἐπὶ τῇ λαχούσῃ αὐτῇ τύχῃ. Εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἦν ὥφειλε ν' ἀσπασθῇ εὐλαβῶς ἐὰν ἐσώζετο ἐν αὐτῇ αἰσθημα ἀρετῆς, οὐδεμίαν ἐδωκεν ἀπάντησιν. Καὶ ὁμῶς τοσοῦτους ἔχουσα λόγους, ὅπως ἀποκρούσῃ αὐτὸν τῆς καρδίας της, ἡ Μαγδαληνὴ ἐμερίμνα εἰσέτι περὶ τοῦ δυστυχικοῦ νέου, ὃν ἐσυλλογίζετο καὶ ἐβλεπε κατ' ὄνειρον, οἷον εἶχεν ἴδει αὐτόν, ὅτε ἠνέφεζεν αὐτῇ, τὸ πρῶτον, τὴν φιλόξενον θύραν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο ἀληθῶς κοράσιον μικρὸν εἰσέτι, ἀλλὰ καθ' ἣν ἡλικίαν ἡμεῖς οἱ ἄνδρες μόλις ἀφίνομεν τὰ παιδικὰ παίγνια, τίς οἶδε τί βλαστάνει εἰς τὰς δεκαπενταετίες καρδίας τῶν γυναικῶν!

Ὁ Θεὸς βλέπων πῶς σχηματίζεται ὁ ἀδάμας ἐντὸς τῶν σπλάγχων τῆς γῆς, καὶ πῶς ὁ μαργαρίτης γεννᾶται ἐν τῷ βυθῷ τοῦ Ὠκεανοῦ, ὁ Θεὸς μόνος εἶδε τί ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς κορασίδος συνέβη κατὰ τὴν πρώτην μετὰ τοῦ Μαυρικίου συνάντησιν. Ἡ Μαγδαληνὴ πολὺν χρόνον δὲν ἐπίστευσεν εἰς τὰ περὶ τῶν παρεκτροπῶν αὐτοῦ λεγόμενα, τὸν ὑπερήσπισε δὲ κατὰ πάντων καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ ἐπεικουῦς πατρὸς του καὶ τῆς ἀγαθῆς μαρτυρίας. Τέλος, ἀφοῦ εἶδε τὸν πρόωρον τοῦ ἱππότη θάνατον καὶ τὴν διὰ δημοπρασίας πώλησιν τοῦ πατρικοῦ οἴκου, δὲν ἠδυνήθη πλέον ν' ἀμφιβάλῃ περὶ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὁ Μαυρίκιος ὑπῆρξεν οὐχ ἥττον ὁ κρύφιος αὐτῆς στοχασμός, ὁ μυστικός της πόθος. Τὰ αἰσθηματά δὲ ταῦτα, εἶχον λάβει μείζονα ἀνάπτυξιν, ἀφ' ἧς Μαγδαληνὴ ἔχει ἐν Βαλτραβέρ, ἐνθα ἐβλεπε πανταχοῦ τὰ ἔγνη τοῦ νεανίου. Ἐν τῷ δωματίῳ του οὐδὲν εἶχε μεταβληθῇ ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του, διήγαγε δ' ἐν αὐτῷ ἡ Μαγδαληνὴ ὥρας ὁλοκλήρους ἄλλοτε μὲν θλιβεράς,

ἄλλοτε δὲ πλήρεις γοητείας. Ἐν τῷ κήπῳ ἐκάθητο ὑπὸ τὰ δένδρα τὰ ὑπ' αὐτοῦ φυτευθέντα. Ἐν τῇ αὐλῇ οἱ θηρευτικοὶ του κύνες ἔλειχον τὰς χεῖράς της. Παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, ἐβλεπε πέραν τῶν φρακτῶν τοὺς ἵππους του βόσκοντας ἐλευθέρως ἐν τῷ χλοερῷ λειμῶνι. Τοῦ ἐστιατορίου τὰ ξύλινα κοσμήματα εἶχεν ἐργασθῇ αὐτός. Τέλος, ὑπῆρχεν ἐν Βαλτραβέρ ἀγαθὴ καὶ καλὴ κόρη οὐδέποτε καταλιπούσα τὸ μέγαρον, ἐν ᾧ εἶχε γεννηθῇ συγχρόνως σχεδὸν μετὰ τοῦ Μαυρικίου. Ἀμφότεροι ἐθῆλσαν τὸ αὐτὸ γάλα, τοῦτο δὲ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τῆς Γαλλίας καθίστησιν εἶδος ἀδελφότητος μεταξὺ τῶν παιδίων. Ὁ ἱππότης, ὅστις τὴν ἠγάπα, εἶχε πῶς ἐκπαιδεύσει τὴν κόρην, αὕτη δὲ καλῶς ποιοῦσα, ὀλίγον ὠφελήθη ἐκ τῶν μαθημάτων του, ἀλλὰ διετήρησε τὰ προτερήματα, δι' ὧν εἶχε προικηθεῖ αὐτὴν ἡ φύσις καὶ ἦτο καθαρά, δραστηρία, ζωηρά, εὐχαρὶς, ὠμίλει δὲ μετὰ παρρησίας καὶ ἠὺφραине τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ τῆς λαμπρᾶς αὐτῆς υγείας. Ἐν μόνον δ' εἶχεν ἐλάττωμα, τὴν παταγώδη ἐνίοτε ἐκδήλωσιν τῶν φύσει ἐξημερῶν αἰσθημάτων της. Πρὸς τὸν Μαυρίκιον ἔτρεφεν οὐχὶ ἀγάπην, ἀλλ' ἀληθινὴν λατρείαν, ἐθεώρει δὲ ὅτι καλῶς εἶχε πράξει κατασπαταλήσας τὴν περιουσίαν του, ὅπως εὐχαριστήσῃ τὰς ὁρέξεις του, ἐν μόνον θαυμάζουσα, ὅτι ὑπῆρχον ἄνθρωποι τολμῶντες νὰ κατακρίνωσιν αὐτόν. Ἐὰν ἐπυρπόλει ἀντὶ νὰ πωλήσῃ τὸν οἶκον τῶν πατέρων του, ἡ Ὀρσοῦλα ἤθελεν ἀδιστάκτως ἀποφανθῇ ὅτι τὸ τοιοῦτον ἦτο ἀξιοθαύμαστον. Ἐὰν δ' ἐψῆνε τοὺς χωρικοὺς χάριν διασκεδάσεως, ἤθελεν εἰπεῖ τὴν τοιαύτην πράξιν τὸ πολὺ πολὺ ἀλλόκοτον. Τὴν Μαγδαληνὴν ἠγάπησεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐπίσης περιπαθῶς. Ἀμα μαθοῦσα ὅτι μικρὰ γερμανίς, ὀρφανή, ἐξάδελφον τοῦ Μαυρικίου ἦλθεν εἰς τὴν ἐπαυλιν, ἔτρεξεν, ὠρμησεν ἐπ' αὐτῆς καὶ μικροῦ δεῖν τὴν ἐπνίξεν εἰς τὰ δάκρυά της. Νοστιμωτάτη ἦτο πρὸ πάντων ὁσάκις οἱ ὑπηρέται ἢ οἱ ἐργάται ἐτόλμων νὰ ἐκφράσωσιν ἀμφιβολίαν τινὰ περὶ τῶν ἀρετῶν τοῦ νέου ἱππότη· τοὺς ἐρῶντιζε δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ, ἔχουσα ῥωμαλέας τὰς χεῖρας, καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ μᾶλλον θαρρᾶλεώτεροι τὴν ἐφοβοῦντο. Ἡ Μαγδαληνὴ συνωμίλει εὐχαρίστως μετ' αὐτῆς περιττὸν δὲ νὰ εἰπώμεν ποῖον τὸ γόητρον τὸ ὠθοῦν αὐτὴν εἰς τοῦτο. Ἐπειδὴ καὶ ἡ Ὀρσοῦλα οὐδεμίαν ἐγίνωσκε μεγαλειτέραν εὐχαρίστησιν τοῦ ἐμιλεῖν περὶ Μαυρικίου, τὰ πράγματα συνεβιάζοντο ἀριστα. Ἡμέρα δὲν παρήρχετο χωρὶς νὰ καλέσῃ αὐτὴν ἡ Μαγδαληνὴ, τότε δὲ καθήμεναι πλησίον παραθύρου ἡ μὲν κεντῶσα, ἡ δὲ ῥάπτουσα, συνδιελέγοντο περὶ τοῦ Μαυρικίου. Ἡ Ὀρσοῦλα ἐδιηγείτο πρῶτον τὰ κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν τοῦ νεανίου, ἔλεγε δὲ πάντοτε τὰ αὐτά, ἀλλ' αὕτη μὲν δὲν ἀπέκαμνεν ἀκούουσα, ἐκείνη δὲ δὲν ἀπέκαμνεν ἐ-

παναλαμβάνουσα τὰ αὐτά. Ἀναπολοῦσαι τὰς ἀναμνήσεις των, ἤρχοντο εἰς τὴν παρούσαν ὥραν. Ἡ Ὀρσοῦλα παρίστα τὸν ἀδελφόν της ὡς ἀκηλίδωτον ἄμυν καὶ προέλεγε τὴν ταχεῖαν αὐτοῦ ἐπάνοδον. Ἡ Μαγδαληνὴ ἔσειε τὴν κεφαλὴν. Ἐν τούτοις τὸ ἀγροκήπιον δὲν εἶχε πωληθῇ, ἀρα ὁ Μαυρίκιος δὲν εἶχεν ἀποχαιρετίσει διὰ παντὸς τὴν χώραν.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐσχάτη αὕτη ἐλπίς ἐξέλιπε. Τὸ ἀγροκήπιον ἐπωλείτο, ἐπειδὴ δὲ ἐν δυστύχημα οὐδέποτε ἔρχεται μόνον, ὡς λέγει ἡ παροιμία, συμβᾶν ἀπροσδόκητον κατετάρaxεν αἴφνης τὴν μικρὰν ἀποικίαν. Δικαστικὸς ὑπάλληλος ἀνήγειρε τῇ Μαγδαληνῇ ὅτι ἀνεψίος τις τῆς κυρίας de Fresnes, νομιζόμενος ὡς πρὸ ἐτῶν τεθνεώς, εἶχεν ἐπανελθεῖ καὶ προσέβαλλε τὴν διαθήκην τῆς θείας του, ὅτι δὲ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἤρχοντο αἱ ἐχθροπραξίαι.

Μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον, ἡ Μαγδαληνὴ περιεπάτει τὴν ἐσπέραν ἐν τινι δεινδροστοιχίᾳ τοῦ κήπου, μόνη καὶ τεθλιμμένη, ἀλλὰ δὲν ἐτάραττεν αὐτὴν ἡ περὶ τῆς περιουσίας της φροντίς, καίτοι δὲν προέβλεπε τὸ πέρας τῆς ἀρξαμένης δίκης καὶ ἀπεστρέφετο ἐν γένει τὰς τοιαύτας ὑποθέσεις. Κατ' ἀρχὰς ἐσκέφθη νὰ ἐξέλθῃ τῆς ἐπαύλειος ὑπερηφάνως, ἐκ σεβασμοῦ δὲ μόνον πρὸς τὴν μνήμην τῶν εὐεργετῶν της, ἀπεφάσισε νὰ διεκδικήσῃ τὰ δικαιώματά της. Ἐκπληρώσασα τὸ χρέος της τοῦτο, ὀλίγον ἐφρόντιζε περὶ τοῦ ἀποθησαυμένου. Τί ἐνδιέφερεν αὐτῇ ἡ ἐπαυλὶς αὕτη, εἰς ἣν ὁ Μαυρίκιος δὲν ἐμελλε νὰ ἐπανελθῇ πλέον; Οὐδέποτε ἐθεώρησεν αὐτὴν ἄλλως πῶς ἢ ὡς κτήμα τοῦ ἐξάδελφου της, ἐπὶ τρία δὲ ἔτη μίαν εἶχε χαράν, ἐν ἔτρεφε γλυκὺ ὄνειρον, τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὁ ἄσωτος υἱὸς ἦθελε λάβει ἐκ νέου κατοχὴν τῶν πατρικῶν κτημάτων.

Ἀλλ' ἐκεῖνος τί ἐγίνετο ἐν τούτοις; Εἰς στροφὴν τινα τῆς δεινδροστοιχίας ἡ Μαγδαληνὴ τὸν εἶδεν αἴφνης ἐνώπιον αὐτῆς. Αὐτὸς ἦτο ὁ Μαυρίκιος, ἀλλ' ὠχρὸς καὶ ἡλλοιωμένος καὶ ἔχων ὄψιν φάσματος. Φεῦ! φάσμα ἦτο πραγματικῶς τοῦ ἄλλοτε Μαυρικίου. Ἡ Μαγδαληνὴ ἐκστατικὴ ἠθέλησε νὰ ῥιφθῇ εἰς τὰς ἀγκάλας του, ἀλλὰ τὴν συγκίνησιν της ἀνεχαίτισεν ἡ ψυχρότης τῆς κατηφοῦς μορφῆς του. Παρατηρήσας ὅτι ἡ ἐσπέρα ἦτο δροσερά, προστείνειν εἰς τὴν ἐξάδελφον του νὰ τὴν συνοδεύσῃ εἰς τὴν ἐπαυλιν, ἐνῶ δ' ἡ Μαγδαληνὴ ἔτρεμεν ἐπὶ τοῦ βραχίονός του στηριζομένη, αὐτὸς ἐβάδιζε στερεῶς τῷ βήματι. Ἀνέβη ἀνευ δισταγμοῦ τὴν κλίμακα, μόνον δ' ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ἡ Μαγδαληνὴ τῷ εἶπεν.—Ἐδῶ ἀπέθανεν ὁ πατήρ σου,—ἐφάνη συγκινοῦμενος καὶ ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν.—Ἄ σὺ εἶσαι; εἶπε πρὸς τὴν Ὀρσοῦλαν, ἥτις τὸν κατησπάζετο. Ἀφοῦ δ' ἀπηύθυνε πρὸς τὴν ἐξάδελφον του τε-

τριμμένας τινὰς φράσεις, εἶπεν ὅτι εἰτοιμος ὢν ν' ἀναχωρήσῃ εἰς περιοδεῖαν μακροχρόνιον, ἐξ ἧς ἠλπίζε νὰ μὴ ἐπανελθῇ, ἐπεθύμησε ν' ἀποχαιρετίσῃ τὸν πατρικὸν οἶκον. Μετὰ παρέλευσιν μιᾶς ὥρας ἀπεσύρθη εἰς τὸ δωμάτιόν του.

—Δυστυχισμένε! ἀνέκραξεν ἡ Μαγδαληνὴ ἐκρηγνυμένη εἰς δάκρυα, ἐνῶ ἡ Ὀρσοῦλα ἐφαίνετο ὡσεὶ ἀπολιθωθείσα.

Ὁ Μαυρίκιος ἐρχόμενος εἰς Βαλτραβέρ εἶχεν ἀπόφασιν νὰ διαμείνῃ ἐν αὐτῷ ὀλίγας μόνον ὥρας, νὰ ἐπιστρέψῃ δ' ἔπειτα εἰς Παρίσιους ὅπως προπαρασκευασθῇ εἰς τὸ μέγα ταξίδιον, τὸ ὁποῖον ἐμελέτα. Ἐπὶ τῇ παρακλήσει τῆς ἐξάδελφης του, συνήνεσε νὰ μείνῃ ἡμέρας τινὰς, ἡ δὲ Μαγδαληνὴ ἠδυνήθη νὰ βεβαιωθῇ, ὅποσον εἶχε διαφθορὰ ἡ καρδία του καὶ ὁ νοῦς του, εἶδε δὲ αὐτὸν πολλάκις σκυθρωπὸν καὶ λοιδόρον, ἀλλὰ σπανίως ἀγαθὸν καὶ φιλόφρονον. Ἐφάνη ὁμῶς μεριμνῶν περὶ τῶν συμφερόντων τῆς ἐξάδελφης του καὶ φυλλολογίσας, κατὰ συνείδησιν, τὴν δικογραφίαν, ἔκρινεν ὅτι ἡ ὑπόθεσις ἔβαινε καλῶς καὶ ἀπεφάνετο ὅτι ἐθεώρει αὐτὴν ὡς ἤδη τετελεσμένην.

—Σὲ ἀφορᾷ, ἐξάδελφε, εἶπε μειδιώσα ἡ νέα.

—Ἐμέ!

—Δὲν ἠξέυρεις ὅτι ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς σου, εἶσαι κύριος τοῦ κτήματος τούτου;

—Πρὸς Θεοῦ, φιλιτάτη μου, ἀπήντησεν ὁ Μαυρίκιος ἀδιαφόρως, μὴ κάμνης ματαίας θυσίας. Νὰ σὲ εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, ὅλας τὰς ἐπαύλεις τῆς Γαλλίας νὰ εἶχα, δὲν θὰ ἤμην εὐτυχής.

—Εἶσαι λοιπὸν δυστυχὴς Μαυρίκιε; ἀπεκρίθη ἡ Μαγδαληνὴ διὰ φωνῆς γλυκείας ἅμα δὲ καὶ μελαγχολικῆς.

—Ἐγώ; Εἶμαι ὁ εὐτυχέστατος τῶν ἀνθρώπων.

Τὴν ἐπαύριον ἡ Μαγδαληνὴ ἔμαθεν ὅτι ὁ Μαυρίκιος ἀνεχώρησε χωρὶς νὰ τὴν ἀποχαιρετίσῃ. Ἐκ Παρισίων δὲ ἐγραψεν ὅπως ζητήσῃ διὰ τοῦτο συγγνώμην. Μετὰ δύο μῆνας ἐγραψε καὶ πάλιν, εἶχεν ἀποπερατώσει τὰς προπαρασκευάς του καὶ ἀνεχώρει ἐπὶ τέλους. Αἱ δύο αὗται ἐπιστολαὶ καίτοι σκωπτικαὶ τὴν ἐκφρασίν, ἐμαρτύρουν τὴν κακίαν τῆς ψυχῆς του κατὰστασιν, ἡ τελευταία μάλιστα ἐνέφαινε μερίστην ἀποθάρρυνσιν καὶ συγερὰς ἐλπίδας. Ἡ πρώτη αὐτῶν κατελύπησε τὴν Μαγδαληνὴν μέχρι θανάτου, ἡ δευτέρα δὲ τὴν κατεφόβισε.

Ἐν τούτοις, ἡ δίκη ἐξηκολούθει, πάντες δὲ οἱ εὐσεβεῖς προσκυνηταί, οἱ ὑπὸ τῆς Μαγδαληνῆς ἀποκρουσθέντες, ἔχαιρον ἤδη ἐπὶ τῇ τροπῇ, ἣν ἐλάμβανον αἱ ὑποθέσεις αὐτῆς, μόνη δ' αὐτὴ οὐδόλως περὶ αὐτῶν ἐφρόντιζε.

(Ἡ ἑστία συνέλεια)

ΕΣΤΙΑ Σ. ΣΟΥΤΣΟΓ.

Ἀπὸ τῆς ιδρύσεως τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου, ἡτοι ἀπὸ τοῦ ἐτους 1837, μέχρι τοῦ 1878, ἐμαθήτευσαν ἐν αὐτῷ 8424 φοιτηταί.

ΟΙ ΒΟΡΕΙΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ

Ὁ βόρειος Ἀμερικανὸς ἔχει σύνθημα ἀντί-στροφον τοῖς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, τὸ «σπεύδε οὐχὶ βραδέως»· ἐπισπεύδει τὴν ἀποδημίαν του, ὡς ἐπισπεύδει τὴν ἀφίξίν του· πανταχοῦ ἐνατενίζει πρὸς τὴν εὐτυχίαν, ὡς ἀστέρα πολικόν, πρὸς δὲ τείνει μετὰ τῆς αὐτῆς φυσικῆς ἀνάγκης, μεθ' ἧς ἡ μαγνητικὴ βελόνη πρὸς τὸν βορρᾶν. Ἡ ἀγάπη τῶν χρημάτων εἶναι μητρόπολις πάσης αὐτοῦ ἀρετῆς καὶ κακίας· ἐκ φύσεως ἄμα καὶ ἐξ ἀνατροφῆς ἀγαπᾷ τὰ χρήματα. οὐχὶ ὡς ὁ φυλάργυρος ἵνα τὰ καταθάψῃ, ἀλλ' ἵνα διαπρέψῃ ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ λάβῃ ἐπικράτησιν, οἷαν μόνον τὰ ἀργύρια δύνανται νὰ πορίσωσιν. Ἀγαπᾷ τὰ χρήματα, ὡς προῖον τῆς ἐργασίας, ἥτις εἶναι δευτέρα αὐτοῦ φύσις. Κύριον αὐτοῦ στοιχεῖον ὑπολαμβάνει τὴν κοινωνίαν, ἐν ᾗ περιστρέφεται ὅσον δύναται εὐρύτερον. Τὸν υἱὸν του, ἄμα συμπληρώσαντα τὸ πέμπτον καὶ δέκατον ἔτος, δὲν στέλλει πλέον εἰς τὴν σχολὴν, ἀλλὰ τῷ λέγει «ὁ πατήρ σου ἔκαμε τὴν τύχην σου· κάμε καὶ σὺ τῶρα τὴν ἰδικήν σου, διότι ἤλθεν ἡ σειρά σου»· ἐμπορεῖς νὰ ἀναγινώσκῃς νὰ γράφῃς, νὰ ἀριθμῇς, νὰ ἐργάζῃσαι, ἀπελθε λοιπὸν ἐκ τῆς οἰκίας». Ὁ νέος παραχρῆμα ἀπέρχεται μετὰ θάρρους εἰς ζήτησιν τοῦ δέρατος. Ὡς ὑπάρχουσι λαοὶ μαχητῶν, λαοὶ ποιμένων, οὕτως ὑπάρχουσι λαοὶ κερδοσκόπων. Ὁ Ἀμερικανὸς, καὶ ὑπερπλουτήσας, δὲν παύεται ἐργαζόμενος, διότι ἡ ἐργασία εἶναι ὁ ἄριστος αὐτοῦ ὁ ἐπιούσιος. Τὸν βίον ὑπολαμβάνει στάδιον ἀνευ ὀρίσμενου τέρματος· ἐὰν πλουτήσῃ, ποθεῖ νὰ γίνῃ πλουσιώτερος, πολλάκις δὲ ἀποβάλλει ὅλην αὐτοῦ τὴν οὐσίαν. Τὰ δολλάρια εὐκόλως κερδαίνει καὶ εὐκόλως δαπανᾷ, ἀφίνων νὰ ἐκρεύσωσιν ἀπὸ τῆς ἀριστερᾶς ὅσα συνήθισαι διὰ τῆς δεξιᾶς.

Ἀμερικανὸς, τρεῖς ἢ τετράκις κερδήσας καὶ τοσάκις ἀπολέσας πολλά ἐκατομμύρια, εἶναι φαινόμενον οὐχὶ σπάνιον. Οὐδέποτε ἀποποτεῖται, οὐδ' ἀποραυθμῇ πρὸς τὰ ἐμπόδια τῆς πτωχεύσεως. Ἀπηλλαγμένος ὢν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ αἰσθηματος ψευδωνύμου φιλοτιμίας ἢ αἰδοῦς, ἀναλαμβάνει ἀδιστακτικῶς οἰανδήποτε ἂν εὕρῃ ἐργασίαν, κάλλιστα συνειδώς, ὅτι, εἰ καὶ ἀπώλεσε τὴν οὐσίαν του, τιμᾶται οὐχ ἥσσον ἢ τὸ πρόσθεν. Ὅσον ταπεινὴ, ὅσον ὑψηλὴ καὶ ἂν ὑποτεθῇ ἡ θέσις του, οὐδέποτε καταφρονεῖται ὑπὸ τῶν πατριωτῶν του, οἵτινες τοσοῦτον ἄγουσι διὰ τιμῆς τὴν διὰ χειρῶν ἐργασίαν, ὥστε κινδυνεύει τις νὰ πιστεύσῃ, ὅτι οὐχὶ ὁ Ἡσίοδος, ἀλλ' οἱ βόρειοι Ἀμερικανοὶ πρῶτοι ἐπενόησαν τὸ ἀποφθεγμα «ἐργον δ' οὐδὲν ὀνειδος, ἀεργίη δὲ τ' ὀνειδος». Ὑπέρτερος ὢν πάσης προλήψεως ὁ Ἀμερικανὸς αἶρει ἐκ τοῦ μέσου τὰ παρεμβολόμενα προσκόμματα καὶ προτιμᾷ μὲν νὰ κερδήσῃ χρήματα, ἂν δυνηθῇ, τιμίως· ἐν δὲ τῇ ἐναντίᾳ περιπτώσει κερδαίνει καὶ ἀτίμως, διότι ἡ μὲν

ἀξία ἐκάστου κρίνεται ἐκ τῆς ἐπιτυχίας, ἡ δὲ ἱκανότης καὶ ἡ τολμηρία ἡλεκτριζοῦσι τὴν καρδίαν τῶν ἀνθρώπων ἐν τῷ νέῳ κόσμῳ. Ἐν τῇ χώρᾳ τῶν τεραστίων ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν ἀλλεπαλλήλων τῆς τύχης μεταβολῶν, ἡ κορυφότης, δι' ἧς συνομολογεῖται ἐν δάνειον, συνεπάγεται πλείστας χρεωκοπίας· ἀλλ' ὁ χρεωκοπήσας δὲν κατέστη διὰ τοῦτο ἄτιμος. Ἐὰν μὴ ἐξώφλησε τὰ χρέη του, ἐὰν ἐξηπάτησεν ἄλλους, δὲν ὀνειδίζεται αὐτός, ἀλλὰ καταγελῶνται καὶ περιφρονοῦνται οἱ ὑπὸ τούτου ἐξαπατηθέντες.

Ὁ βόρειος Ἀμερικανὸς δὲν εἶναι ἄσωτος, ἔχει ὅμως πλείονα ἐλαττώματα, ἢ ὅσα συνήθως ὁμολογεῖ, διότι, κατ' αὐτὸν, ἐλάττωμα, μὴ ἀποκαλυπτόμενον, δὲν εἶναι ἐλάττωμα. Δὲν ἔχει ἐρωμέναν· ἀλλὰ παμπόλλων οἰκίων αἱ γυναῖκες διατηροῦσιν ἵππους καὶ ἀμάξας. Ἀποστρέφεται τὴν μέθην· ἀλλ' οἱ πωληταὶ οἶνοπνευμάτων πλουτοῦσιν. Ἀποδοκιμάζει τὸ χαρτοπαίγνιον· ἀλλ' οἱ ταῦτα διενεργοῦντες γίνονται ἐκατομμυριοῦχοι. Καταφρονεῖ παρασῆμων καὶ ἄλλων δειγμάτων τιμητικῶν· φορεῖ ὅμως σταυροὺς μικροῦς καὶ ἄλλα ἐγκανυστα σήματα πολύτιμα· ἐρωτώμενος δὲ εἰς τί παράσημον ἀνήκουσιν αἱ ταινίαι καὶ τὰ μετάλλιά του, λέγει, ὅτι εἶναι σύμβολα τῆς λέσχης ἢ τοῦ σωματείου του ἢ τοῦ συνδέσμου τῶν ἐλευθέρων τεκτόνων. Αὐτοὶ οἱ δακτύλιοι καὶ αἱ πόρπαι τοῦ λαίμοδέτου τοῦ ὁμοιάζουσι πρὸς παράσημα καὶ θαμβοῦσι τοὺς θεωμένους.

Ὁ πολυάσχολος Ἀμερικανὸς οὐδέποτε οὔτε εὐκαιρίαν ἔχει οὔτε ὄρεξιν νὰ ἡμερώσῃ τὸ ἥθος καὶ νὰ φανῇ ὁπωσοῦν ἄνθρωπος τοὺς τρόπους. Καὶ βαθύπλουτος ὢν, οὐδεμίαν ποιεῖται ὀρθὴν χρῆσιν τρυφῆς· μένει δὲ ἀγροίκος καὶ ἐντὸς αἰθουσῶν κομποτάτων. Τῶν περικαλλῶν κτιρίων καὶ τῶν πολυτελῶν ἐπαυλῶν του προτιμᾷ τὸν ρυπαρὸν καὶ ἀτελῶς φωτιζόμενον κοιτῶνα, ἐν ᾧ ἐργάζεται ὡς ἀκατάπικτος καὶ ἀκόρεστος ἀργυρίων τραπεζίτης. Ἐχει ἀμάξας βασιλικᾶς, καταβαίνει ὅμως εἰς τὸ γραφεῖόν του καθήμενος ἐπὶ τοῦ ὀκρίδαντος κοινῶν λεωφορείων ἐν μέσῳ χειρωνακτῶν καὶ ἀχθοφόρων. Πρὸς τοὺς ξένους πειράται νὰ ἐπιδειξῇ ἀβροφροσύνην, ἀλλὰ φαίνεται σκαῖος, ἀπειρόκαλος καὶ ἐνίοτε ἀπότομος. Μεγαλειτέρα ἀγροικία καὶ σκαϊότης ἡθῶν ἐπικρατεῖ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ταῖς δυτικαῖς· ὁ ἐκατομμυριοῦχος τραπεζίτης ἐξαπλοῖ τοὺς πόδας ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐνώπιον τῶν παρακαθημένων, μασσάται καπνὸν καὶ τὸν ἀποπτύει ἐν τῇ ὁδῷ κατὰ τοῦ προσώπου τῶν διαβαινόντων, ἀπομύττειται τὰς ρίνας διὰ τῶν δακτύλων, ὠθεῖ δὲ καὶ ὠθεῖται ἄνευ γογγυσμῶν.

Καὶ τοιοῦτοι μὲν οἱ ἄνδρες· αἱ γυναῖκες τοῦναντίον ἐνασμενίζουσιν εἰς τὰς λεπτομερείας, κοσμοῦνται μετὰ κομψότητος καὶ ζητοῦσι νὰ καταπλήξωσι διὰ τῆς ὑπερβολῆς. Ἄνθρωποι καὶ γυναῖκες

παριστῶσιν ἀλλόκοτον ἀντίθεσιν χυδαίου καὶ ἐπιτετηδευμένου. Ἐν τοῖς ἵπποσιδηροδρόμοις, ἐν ταῖς λέσχαις τῶν ξενοδοχείων, ἐν τοῖς ἐμπορικοῖς καταστήμασι καὶ ὅπου ἄλλοι ἀπαντήσῃ κάτοπτρον ἡ γυνή, ἵσταται καὶ διορτοῖ τὴν στολὴν τῆς, ἐξετάζει ἂν τὸ κατὰ κρόταφον σχῆμα τοῦ προσώπου τῆς φαίνεται ἀριστερόθεν ὠραιότερον ἢ δεξιόθεν, παρατηρεῖ δὲ καὶ ἂν ἄλλος τις ἀποβλέπει εἰς αὐτήν. Ἀπίστευτος εἶναι ἡ φιλοκαλία τῆς περὶ τὴν ἐκλογὴν καὶ κατάρτιν μεγάλων καὶ μικρῶν κοσμημάτων, καὶ αὐτῶν δὲ τῶν ταινιῶν καὶ πορπῶν. Κτενίζει ἀλλοκότως τὴν φυσικὴν καὶ τὴν πρόσθετον κόμην, φορεῖ πῖλον ἔτι ἀλλοκοτώτερον, ἐπίσταται δὲ, παρὰ πάσας τὰς ὑπερβολικὰς ἀντιθέσεις, νὰ ἀπαρτίσῃ σύνολον κομψότατον καὶ πάνυ ἐπαγωγόν. Κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκλείπεται τὰ θέλγητρα ἄμα τῇ στολῇ· ὁ εἰσερχόμενος εἰς τὰ ἄδυτα τῆς γυναικωνίτιδος πείθεται, ὅτι αἱ ἀμερικανίδες εἶναι ἐκ φύσεως εἰς πᾶν ἄλλο προωρισμέναι ἢ νὰ θέλγωσιν ἄνδρας διὰ καλλονῆς καὶ εὐρυθμίας μελῶν· τοσοῦτῳ μᾶλλον δὲ ἀναγκάζεται νὰ θαυμάσῃ τὴν ἱκανότητα τῶν ἱματιουργῶν, αἵτινες ὥσανεῖ εἶχον σπουδᾶν ἀνατομίαν, δύνανται νὰ παραστήσωσι φυσικώτατον ὅ,τι κυρίως εἶναι πλάσμα τῆς ἐαυτῶν τέχνης. Τὰ φορέματα ποιοῦσι τὸν ἄνδρα ἐν Εὐρώπῃ, τὰς γυναῖκας ἐν Ἀμερικῇ. Ἀξίον σημειώσεως φαίνεται, ὅτι ἐξ ἴσου κοσμοῦνται καὶ καλλωπίζονται αἱ γυναῖκες πλουσιῶν καὶ πενήτων. Ἐν πόλεσι καὶ ἐν ἀγροῖς ἡ διαφορὰ τοῦ σχήματος καὶ τῆς στολῆς ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς εἶναι τηλικαύτη, ὥστε ἐκεῖνος μὲν ὑπολαμβάνεται ὑπὸ τῶν ξένων ὑπηρέτης, αὐτὴ δὲ ἡ δέσποινα του. Πανταχοῦ τῆς Ἀμερικῆς ἡ γυνή εἶναι φιλάρεσκος, διότι δὲν ἡγγαρεύθη ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων εἰς ἐργασίαν ὡς ὁ ἄνθρωπος, ἔλαβε δὲ καιρὸν νὰ σπουδᾷ ὁπωσοῦν καὶ μορφωθῇ. Ὁ ἄνθρωπος θὰ ἡσχύνετο βλέπων τὴν σύμβιον του ἐργαζομένην· γυνὴ θητεύουσα, καὶ ἐν ταῖς κόμμαις τῆς Ἀμερικῆς, εἶναι πρᾶγμα ἀγνωστον. Ἡ ἐκ τῆς ἀγωγῆς καὶ παιδείας ὑπεροχὴ εἶναι τὸ κύριον αἶτιον ἧς περ ὁ Ἀμερικανὸς αἰσθάνεται καὶ διατρέφει βαθυτάτης πρὸς τὴν γυναῖκα εὐλαβείας, καὶ ἐφ' ἣ σεμνύνεται. Καὶ ὁ ἀναιδέστατος τῶν ἀνθρώπων ὑποκύπτει εἰς τὴν ἀνέκφραστον δύναμιν, ἣν ἀσκεῖ ἡ ὡραία μορφή. Γυνὴ τῆς βορείου Ἀμερικῆς ἀπέρχεται ἄνευ συνοδοιπόρου ἐκ Νέας Ὑόρκης εἰς Ἀγ. Φραγκίσκον· ἡ νιοχεῖ μόνῃ τὴν ἀμαξάν τῆς ἀνεμόχλητος. Ὅπου ὁ Εὐρωπαῖος θὰ ἀνεύρισκε τυχοδιώκτην, ὁ Ἀμερικανὸς ἀνεύρισκε γυναῖκα σεβαστὴν, ὑπὲρ ἧς, χρείας τυχοῦσης, γίνεται Δογκισιώτης. Ἡ ὑπεροχὴς θέσις τῆς γυναικὸς ἐν τῇ βορείᾳ Ἀμερικῇ εἶναι πηγὴ τῶν θεωριῶν ὑπὲρ τῆς λεγομένης ἰσοπολιτείας τοῦ γυναικείου φύλου. Ἐνταῦθα ἀληθῶς ἡ γυνὴ κέκτηται καταπληκτικὴν δραστηριότητα καὶ ἐξοχὸν δύναμιν διανοίας. Ἐπι-

στρέφων οἶκαδε ὁ ἄνθρωπος καταβεβλημένος ὑπὸ τῶν κόπων τῆς ἡμέρας, ἀποκοιμᾶται ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς συμβίου του· ἐξερχόμενος μετ' αὐτῆς, στηρίζεται εἰς τὴν βραχιονά της. Ἡ γυνὴ δὲν εἶναι τὸ ἀσθενὲς ὄν, τὸ ἀείποτε χρῆζον ἀνδρικής βοήθειας, ἀλλ' ἄνδρεὺς καὶ γενναῖότατος σύσκηνος καὶ σύντροφος. Ὁρθῶς ἐκλήθη ἡ Ἀμερικὴ πατρίς τῶν γυναικεῶν θηρευτῶν. Ἐν μιᾷ ἐπαρχίᾳ αἱ γυναῖκες ἐκηρύχθησαν ὑπὸ πᾶσαν ἐποψὴν ἰσόνομοι τοῖς ἀνδράσιν· ἔλαβον τὰ αὐτὰ δικαιώματα καὶ κατέλαβον θέσεις δικαστῶν. Ὅ,τι θέλει ἡ γυνή, τὸ θέλει ὁ Θεός, τὸ θέλουσι δὲ καὶ οἱ Ἀμερικανοί. Οὐδὲν παράδοξον, ἐὰν, σὺν τῷ χρόνῳ προῖοντι, καὶ ὁ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν πρόεδρος ὑποχωρήσῃ τὴν ἔδραν του εἰς γυναῖκα.

Αἱ παρθένοι τῆς βορείου Ἀμερικῆς χαίρουσι πλήρη ἀνεξαρτησίαν καὶ ἐλευθερίαν. Ἐξέρχονται τῆς οἰκίας μόναι· ὁδηγοῦνται εἰς ξενοδοχεῖα καὶ εἰς θέατρα ὑπὸ νεανίσκων· προσκαλοῦσι τοὺς τοὺς εἰς τὴν οἰκίαν των καὶ τοὺς ὑποδέχονται μόναι ἐν τῇ αἰθούσῃ. Οἱ γονεῖς δὲν ἀντιλέγουσιν, ὡς οὐδὲν φοβούμενοι ἀπαίσιον. Νεῶν, ἐρωτωμένη ἐν ταῖς ἐφεσπερίσι πῶς καλεῖται ὁ δεῖνα ἢ ὁ δεῖνα κύριος, ἀποκρίνεται ἀνυποστόλως «εἶναι ὁ πατήρ μου, ὁ ἀδελφός μου». Ἐν Νέᾳ Ὁρλεάνῃ συνέστη ἀρτίως σύλλογος 25 παρθένων καὶ 40 νεανίσκων ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ νὰ καταβιάσωνται ἀπὸ τοῦ θρόνου τὸ «βάλσερ», ἀντὶ δὲ τούτου ἀντικαταστήσωσι τὸν λεγόμενον χορὸν τῆς Βοστώνης. Καθ' ἐκάστην ἐσπέραν ὠρίζετο διὰ κλήρου ἡ οἰκία, ἐνθα τῇ ἐπαύριον ἐμελλε νὰ συνέλθῃ ὁ σύλλογος. Ὁ αὐστηρότατος κανονισμὸς ὑπερχεῖ ἕκαστον μέλος νὰ αὐτοσχεδιάσῃ χορὸν. Ἐκάστη παρθένος δὲν ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ τὸν γέλωτα, ὅσῃς οἱ γονεῖς τῆς ἐβλεπον εἰσβάλλοντας εἰς τὴν οἰκίαν των καὶ χορεύοντας ἀγνώστους νέους καὶ νεάνιδας. Ἐρωτικαὶ συνδιαλέξεις γίνονται δημοσίᾳ καὶ ἐν τῷ φανερῷ, καθ' ὁδόν, ἐν τοῖς θεάτροις, ξενοδοχείοις καὶ περιπάτοις· αἱ περιπτύξεις καὶ τὰ φιλήματα ἀνταλλάσσονται ἄνευ διασταγμοῦ· ἀλλ' ἐνταῦθα διατρᾶνται γυναικεῖα φρόνησις ἀγνωστος τοῖς Εὐρωπαῖοις. Ἡ παρθένος τῆς Ἀμερικῆς ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐξέμαθεν ὅλον τοῦ βίου τὸν ἀλφάβητον, ἐνατενίζει δὲ ὁρθοῖς ὁμμασιν εἰς τὴν καθόλου ὑπαρξίν καὶ τὸ μέλλον. Γινώσκουσα τὴν ἀδυναμίαν τοῦ ἀνδρὸς, πειράται καὶ ἐπιτυχᾶναι νὰ ὠφεληθῇ ἐξ αὐτῆς ὅσον δύναται· ἐπιτυγχάνει οὐχὶ μᾶτην ρίπτει βλέμματα καὶ φιλήματα κοῦφα. Ἐκτιμῶσα τὴν ἀξίαν τῆς ἀγνείας τῆς, πειράται μόνον νὰ δελεάσῃ καὶ εὕρῃ βέλαιον μνηστῆρα. Ὅσον καὶ ἂν ὑπεραγαπᾷ νεανίσκον τινά, δὲν ὀκνεῖ νὰ παρεμβάλῃ εἰς τὰς περιπαθεῖς ἐρωτικὰς φράσεις τῆς καὶ τὴν ἐρώτησιν «πόσον ἀξίζεις», ἥτοι πηλίκην ἔχεις πρόσδον; Ὁ ἐραστὴς ἀποκρίνεται εὐλιχρινῶς καὶ ἀπερισκέπτως, ἵνα ἐπανέλθῃ εἰς τὸν ἐρωτικὸν διάλογον· ἐν τούτοις τὸ θηρίον συνελήφθη ἐν τῇ πα-

γίδι. Ἐάν τοιμήσῃ νὰ διαρρήξῃ τὸ δίκτυον, ἢ θηρεύτρια ἐπικαλεῖται τὴν βοήθειαν τοῦ δικαστηρίου ἢ τὸ ρεθόλθερ τοῦ πατρός της· ἀλλ' ἢ κωμωδία σπανιώτατα μεταποιεῖται εἰς τραγωδίαν. Ἡ νεάνις νυμφεύεται ἀπορικός, διότι ὁ πατήρ οὐδέποτε πληρώνει γαμβρὸν, ὅστις τὸν ἀφαιρῇ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ θυγατέρα. Ἀμα νυμφευθεῖσα, δὲν ἀνακτᾷται πλήρη τὴν χειραφέτησιν καὶ ἐλευθερίαν, ἀλλὰ τούναντίον στερεῖται μεγάλῃν αὐτῆς μερίδα. Ὡς ἡ τῆς χρυσαλλίδος, οὕτω ἡ τῆς Ἀμερικανίδος ἐσχάτη μεταμόρφωσις εἶναι ἡμιστά λαμπρά. Ἀποβαίνει σύμβιος ἀγαθή· ἔκτοτε δὲ ὁ βίος της ἀπαιτεῖ οὐχὶ μικρὰν αὐταπάνησιν. Κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ γάμου δὲν ἔχει ἴδιον οἶκον· ὅλην τὴν ἡμέραν κατατρίβει ὁ ἀνὴρ ἐν τῷ γραφείῳ του· ἐκεῖν δὲ οὐδένα οἶκον οἰκονομεῖ, ἅτε διάγουσα ἐν ξενοδοχείῳ. Ἀρπαγεῖσα ἐκ τῆς οἰκογενείας της, σπανίως μένει ἐν τῷ τόπῳ ἐνθα ἐγεννήθη, ἐτι δὲ σπανιώτερον ἀποθνήσκει ἐνθα κατέτριψε τὸ πλεῖστον τοῦ βίου. Ὁ βόρειος Ἀμερικανὸς λαλεῖ περὶ τῶν πόλεων, ἐν αἷς κατῴκησεν, ὡς ὁ Εὐρωπαῖος περὶ τῶν πόλεων, ἃς παρέρχεται ἀποδημῶν. Περὶ πατρώας οἰκίας οὐδεμίαν, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἔχει ἰδέαν. Πατρίδα καὶ οἶκον ὑπολαμβάνει ἐκάστοτε τὸν τόπον ὅπου ἀναπαύεται. Οἰκοθεν νοεῖται, ὅτι τοιαύτη τις δίαίτα δὲν συντελεῖ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ κατ' οἶκον βίου, οἷον ποθοῦσι καὶ περιθάλπουσιν οἱ Εὐρωπαῖοι· διὰ τοῦτον ἴσως τὸν λόγον ζητεῖ ἡ Ἀμερικανὶς ἀποζημιῶσιν ἄλλοθι που καὶ ζῇ οὕτως εἰπεῖν «κοσμικῶς», ἐνασμενίζουσα εἰς τὴν στολὴν, εἰς τοὺς καλλωπισμοὺς, εἰς τὸν μέγαν κόσμον καὶ εἰς τὰς παντοειδεῖς ἐπιδείξεις. Τὸ πολυδάπανον τῶν στολῶν καὶ τῶν κοσμημάτων της ἔκκενοί συχνότατα τὸ ταμεῖον τοῦ ἀνδρός της· ἀλλὰ καθάπερ ἀλογίστως καὶ ἀδιστακτικῶς συντελεῖ εἰς τὴν πτώχευσιν τούτου, οὕτω καὶ ἐν τῇ δυστυχίᾳ του φαίνεται θαρραλεωτάτη, διερχομένη ἀγογγύως πᾶσας τῆς πτωχείας τὰς φάσεις. Ὅτε μὲν συνεργάζεται τῷ ἀνδρὶ, ὅτε δὲ συντάσσει μυθιστορήματα, διηγήσεις, καὶ ἀποδίδει αὐτῷ ἅπαντα τὰ κέρδη της. Σπανίως ζητεῖ παρηγορίαν ἐν τῇ δυστυχίᾳ της ἐκτὸς τοῦ οἴκου. Ἀνὴρ καὶ γυνὴ φροντίζουν ὀλίγιστον περὶ τῶν ἐαυτῶν τέκνων. Τὰ τῆς οἰκογενείας μέλη οὐδέποτε εἶναι πολυάριθμα· ὁ πληθυσμὸς θὰ ἡλαττοῦτο ταχέως, ἐὰν μὴ ἐπῆρχοντο καθ' ἑκάστον ἔτος νέοι ἔποικοι ἐκ τοῦ παλαιοῦ κόσμου. Φαίνεται, ὅτι ἡ ἰδιόρρυθμος αὕτη φυλὴ δὲν αὐξάνεται, οὐδὲ πληθύνεται ἀφ' ἐαυτῆς, ἀλλὰ προσδεῖται πάντοτε ξένων στοιχείων. Οἱ κατ' ἀγροὺς τὸν βίον διάγοντες εἶναι ἅπαντες ἐπὶ ἡλιδες· πολλοὶ τούτων δι' ἡσυχυρίζονται, ὅτι ἐτήρησαν τὴν ἐαυτῶν ἐθνότητα· πλανῶνται ὅμως, διότι λεληθότως ἀπορροφῶνται καὶ συγχωνεύονται ἐν τῇ ἐγγυρῷ ἀτμοσφαιρᾷ καὶ μετ' ὀλίγα

ἔτη ἀλλοιοῦνται φυσικῶς καὶ ἠθικῶς. Πᾶσα νέα γενεὰ εἶναι ἀσθενεστέρα τῆς πρόθεν· καὶ ἐκλείπουσα ὅμως, ἀναπληροῦται διὰ νέων μεταναστάσεων. Οὐδαμοῦ ἄλλοθι ἀνταμείβεται ραδίως καὶ ἀδρῶς ἡ ἐργασία ἢ ἐν Ἀμερικῇ. Ἀνθρώπος φιλόπονος καὶ εὐτολμος ὑπάρχει ἐκ τῶν προτέρων βέβαιος, ὅτι ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις δὲν ἀποθνήσκει ὑπὸ λιμοῦ, ἀλλ' ἔχει εὐκαιρίαν νὰ πλουτήσῃ. Καὶ ὁ πενέστατος εὐρίσκει καθόλου πίστιν, μόνον ἐγγύησιν προσφέρων τὴν εὐφύαν του· ἐὰν ἔχῃ βραχίονας ἰσχυροὺς, τῇ ἐπαύριον γίνεται χειρωναξ. Ἡ κυβερνήσις ἀνήγειρε κολοσσιαῖον κτίριον «Castle Garden», ἐνθα καταλύουσι καὶ τρέφονται ἀμισθὶ οἱ ξένοι, ἅμα ἀφικνούμενοι. Λαμβάνουσιν ἱματισμὸν, χρήματα, ἐργαλεῖα καὶ ἀποστέλλονται ὅποι ἀν θέλωσι νὰ ἐγκαταστῶσι. Τὰ πρῶτα κτίρια ἐκάστης ἀποικίας εἶναι ἐν σχολεῖον καὶ μία ἐκκλησία, συχνότερον δὲ ἐν σχολεῖον καὶ δύο ἐκκλησίαι ἀντίπαλοι. Τὸ σχολεῖον προτιμᾷται τῆς ἐκκλησίας, διότι ἡ καθόλου ἀμάθεια ἀποφεύγεται ὡς ψώρα. Οὐδαμοῦ ἄλλοθι ὑπάρχει τοσοῦτον διαδεδομένη ἢ προκαταρκτικὴ ἐκπαίδευσις, ὅσον ἐν Ἀμερικῇ· οἱ ἐκεῖ ἀγρόται ἐπίστανται πλείονα τῶν ἐν Εὐρώπῃ πολιτῶν. Ἀλλ' ἡ ἀνωτέρα ἐκπαίδευσις κεῖται χαμαὶ, ὥστε οὐδὲν παράδοξον, ὅτι καὶ τινες πρόεδροι τῆς δημοκρατίας δὲν ἔχουσιν ἅπαντα τῆς θέσεώς των τὰ προσόντα. Αἱ ἐκκλησίαι ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις εἶναι πολυαριθμότεραι τῶν σχολείων. Ὁ Ἀμερικανὸς εἶναι φύσει φιλόθρησκος, πιστεύει δὲ ἀδιστακτικῶς εἰς δόγματα, ὧν πολλὰ καὶ καταγελᾷ ὁ Εὐρωπαῖος. Ἀποστρέφεται τὸν σκεπτικὸν καὶ τιμᾷ τὸν ἐκ πεποιθήσεως ὁπαδὸν τοῦ Μορμονισμοῦ· ἐνεκα δὲ τῆς ἀπιστεῦτου πληθούς τῶν ἐλευθέρων ἐκκλησιῶν, ἐμπορεῖ νὰ προσέλθῃ εἰς ἤν τινα ἀν εὐρῇ συμφωνοτέραν ταῖς ἐαυτοῦ πεποιθήσεσιν. Ἀπασαὶ ἀνεξαίρετως αἱ θρησκευτικαὶ αἱρέσεις, ἀπὸ τῶν θιασωτῶν τῆς Ἐλευθέρας Ἀγάπης μέχρι τῶν στωικωτάτων Πουριτανῶν, ἀσχοῦσιν ἀκωλύτως τὴν λατρείαν καὶ κηρύττουσιν ἀνενοχλήτως τὰς διδασκαλίας των. Ἡ πολιτεία δὲν ἐπεμβαίνει τὸ παράπαν, διότι πέποιθεν ὅτι αὐτὴ ἢ τῶν πολιτῶν ὀρθοφροσύνη ἀναστέλλει ἐκθέσμους παρεκτροπὰς. Ἀπέναντι τῆς πληθούς τῶν ἐκκλησιῶν οἱ ἱερεῖς φαίνονται εὐάριθμοι. Οὕτε πολιτεία, οὕτε समाτεία ἐπίστανται τί ἐστὶ μονοπώλιον· πανταχοῦ ἡ ἐλευθερία ὑπάρχει πληρεστάτη. Τὸ προσωπικὸν ἐκάστου κῦρος, ὅπερ ἠθέλησαν νὰ διασωσῶσιν οἱ πρῶτοι ἄποικοι, ἔμεινεν ἕως τῆς σήμερον ἀναλλοίωτον.

Ἐν τῷ παλαιῷ κόσμῳ ἡ τῶν κακούργων παράδοσις γίνεται εὐκόλως, ἐν τῷ νέῳ τούναντίον μετὰ πολλοῦ δισταγμοῦ. Ὁ κατηγορούμενος ἐπὶ κακούργηματι δὲν φυλακίζεται ἀνευ τεκμηρίων ἀναμφιλέκτων· ὑπ' ὅψει λαμβάνεται οὐχὶ ὁ πρό-

σθεν οἰοσδήποτε βίος του, ἀλλ' ἡ νῦν αὐτοῦ πράξις. Ἡ ἐλευθερία ἀπάντων καὶ ἐκάστου ἰδιαιτέρως εἶναι ἡ βᾶσις τῆς αὐτοδιοικήσεως. Ὁ Ἀμερικανὸς προστατεύει αὐτὸς ἐαυτὸν καὶ σπανίως προσφεύγει εἰς τὴν ἀστυνομίαν. Ἡ πολιτεία δηλοποιεῖ ἀπλῶς ὅτι ἡ δεῖνα πράξις, ὁ δεῖνα τόπος εἶναι ἐπικίνδυνος· ἐὰν τις παρακούσῃ τῆς παραινέσεως, πρέπει μόνος νὰ ὑποστῇ τὰ ἐπακολουθήματα. Ὁ νόμος δὲν παρεμβάλλει προσκόμματα ἀνυπέροβητα ἀνὰ μέσον τῆς θελήσεως τοῦ πολίτου καὶ τοῦ σκοποῦ ὃν ἐπιδιώκει. Οὕτε ἡ κυβερνήσις φροντίζει περὶ τῶν πολιτῶν καθ' ἑκάστον, οὕτε οὗτοι περὶ ἐκείνης. Αἱ ἐφημερίδες γράφουσιν εἴ τι θέλουσιν· κυβερνήσις καὶ λαὸς ἔχουσιν ἐπιδερμίδα κροκοδείλου. Ἐὰν ἀναγγελθῇ τι πλημμέλημα ἢ κακούργημα, δὲν μετέρχονται βίαν, ἀλλ' ἀσχοῦσιν ἀπλῶς δικαιοσύνην. Ὑπὸ τὸ κράτος τοιαύτης σωτηριώδους ἀρχῆς ἀναπτύσσεται θαυμασίως ἡ ἀρχέθουλος ἐκάστου εἰσήγησις, ἡ μόνη ἀληθῶς κυβερνώσα τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, ἡ ἐνθαρρύνουσα λογίους καὶ καλλιτέχνους, ἡ ὑποστηρίζουσα γιγαντείους ἐπιχειρήσεις καὶ κατορθοῦσα πᾶν ὅ,τι ἀποδεικνύει τὸ ἔθνος ἀκμαῖον καὶ ἰσχυρόν. Ὑπὸ τὴν ἐποψὶν ταύτην ὁ μὲν πολίτης εἶναι τὸ πᾶν, ἡ δὲ πολιτεία ἴση καὶ τὸ μηδέν. Αἱ κυβερνήσεις τῶν πολιτειῶν καθ' ἑκάστην καὶ ἡ κεντρικὴ ἐν Οὐάσιγκτων κυβερνήσις ὀλίγιστον φροντίζουν περὶ ἀλλήλων· πᾶσα ἐπαρχία κυβερνᾶται ἅμα μὲν δι' ἐαυτῆς, ἅμα δὲ διὰ πᾶσων τῶν ἄλλων. Τὰ μὲν ἐπιτόπια συμφέροντα διευθύνει ἡ ἐγγύριος ἀρχὴ, τὰ δὲ καθόλου ἢ κεντρικὴ, ἀλλὰ τοσοῦτον ἀνεπαισθήτως, ὥστε ἐκάστη ἐπαρχία δέχεται ἢ ἀπορρίπτει νόμους κατὰ τὸ δοκοῦν. Ἡ μὲν χειραφετεῖ τὰς γυναῖκας, ἡ δὲ ἐπιτρέπει τῷ καταδίκῳ νὰ ἐκλέξῃ τὸ εἶδος τοῦ θανάτου του· τρίτη τις ἐπιτρέπει τὸ διαζύγιον, ἄλλη δὲ τὴν πολυγαμίαν.

Οἱ βόρειοι Ἀμερικανοὶ ὀλίγον λαλοῦσι περὶ πολιτικῆς καὶ ἐτι ὀλιγώτερον ἀναμίγνυνται εἰς αὐτήν. Ἀληθεύει, ὅτι ἐπὶ τῶν ἐκλογῶν ὁ μὲν λαὸς θορυβεῖται, οἱ δὲ πολιτικοὶ ἀναισχύντως κιθδηλεύουσι τὴν καθολικὴν ψηφοφορίαν, ἣν ἐν ταῖς ἀγορεύσεσιν αὐτῶν ἐκθειάζουσιν ὡς τὸν πελειότατον τῶν συνταγματικῶν ὀργανισμῶν. Ὁ πολιτικὸς ἔχει φανερόν μὲν σύνθημα «πάντα ὑπὲρ τοῦ λαοῦ», κρύφιον δὲ «πάντα ὑπὲρ ἐμαυτοῦ καὶ τῶν ἐμῶν». Ἐν τούτοις ὁ πολίτης τοσοῦτον σέβεται τὰ τετελειωμένα γεγονότα, ὥστε καὶ ἀποτυγχάνων τέλεον τοῦ σκοποῦ, δὲν ἐκτραχηλίζεται εἰς ἀποπήματα. Ἐὰν ποτε συμβῇ ἀγών, τὸ αἷμα ρεῖ ἀφθονον, διότι ὁ Ἀμερικανὸς ἐνασμενίζει εἰς ὑπερβολὰς, ἀλλ' ὁ σάλος κατευνάζεται τάχιστα. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκλογῆς πολλοὶ ἐκπυροσκοποῦσιν ἐναντίον ἀλλήλων πολύκροτα ὅπλα, τῇ δὲ ἐπαύριον σφίγ-

γουσιν ἀλλήλων τὴν δεξιάν, ὀρθῶς φρονούντες, ὅτι ὁ σήμερον ἡττηθεὶς ἐνδέχεται μετ' οὐ πολὺ νὰ θριαμβεύσῃ. Ἐνεκεν τῆς ἀπαραμύλλου δημοκρατικῆς ἰσότητος εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ μείνῃ ὁ αὐτὸς ἀνὴρ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐν τῇ ἀρχῇ. Τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκπροσωπεῖν τὸν λαὸν δὲν εἶναι ἀποκλειστικὸν δικαίωμα τοῦ δεῖνος ἢ δεῖνος, ἀλλ' ἀπάντων ἀνεῦ διακρίσεως.

Οἱ Ἀμερικανοὶ, ἀν ὀλίγον φροντίζουν περὶ πολιτικῆς, ἐτι ὀλιγώτερον φλυαροῦσι περὶ φιλοσοφίας, ποιήσεως ἢ τέχνης. Αἱ Ἡνωμέναις Πολιτεῖαι γέμουσιν ἐκατομμυριούχων καὶ μηχανικῶν, ἀμοιροῦσι δὲ καλλιτεχνῶν παντάπασιν. Ὅνόματα περιφανέστατα ἐν Εὐρώπῃ ἀγνοοῦνται ἐν τῷ νέῳ κόσμῳ. Μουσικοὶ, ἀρχιτέκτονες, ἡθοποιοὶ δὲν ἀναφύονται. Ὁ Ἀμερικανὸς ἀρκεῖται μιμούμενος τὰ ἐξ Εὐρώπης πρότυπα· μόνον κατὰ τὴν γραφικὴν τέχνην ἐπιτυγχάνει ἐν τῇ χωρογραφίᾳ. Ὁμολογεῖ, ὅτι ἡ καλλιτεχνία δὲν ἔλαβεν ἐν τῇ πατρίδι του μεγάλην ἐπίδοσιν, ἐπιφέρει δὲ πρόφασιν τὸ δῆθεν νεαρὸν αὐτῆς. Τὸ ἀληθὲς ὅμως εἶναι, ὅτι οὔτε γεννᾶται, οὔτε γίνεταί τεχνίτης. Σεμνύνεται, ὅτι εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν πεπολιτισμένος ἀνθρώπος τῆς ὑψηλῆς καὶ καύχης του αὕτη ἔχει ὀρθῶς, ἐὰν ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦ πολιτισμοῦ νοηθῇ ἡ ἱκανότης, δι' ἧς ὑποτάσσει ἐαυτῷ τὰς τῆς φύσεως δυνάμεις καὶ παράγει μηχανικὰ ἀποτελέσματα ἐφ' ἅπαντα καθόλου τὸν πολιτισμὸν· ἐὰν τούναντίον νοηθῇ ἡ ἐναρμόνιος ἀνάπτυξις τῶν φυσικῶν, διανοητικῶν καὶ ἠθικῶν τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεων, ἡ βόρειος Ἀμερικὴ δὲν εἶναι ἀληθῶς πεπολιτισμένη. Ὁ κάτοικος εἶναι ὅλως πράξις, οὐχὶ θεωρία· ὑπερῃφάνως ἐπιδείκνυται τοῖς ξένοις τὰς μηχανὰς, καὶ τὰς αἰετοῦ νέας ἐφευρέσεις καὶ ἀνακαλύψεις του· πᾶσας τὰς δυνάμεις του καταναλίσκει ὅπως αὐξήσῃ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν εὐημερίαν του· ἀδιαλείπτως ζητεῖ, ἀδιαλείπτως εὐρίσκει· πλήρης ἐλπίδων καὶ θάρρους ἐπιλαμβάνεται τοῦ ἔργου καὶ οὐδέποτε ἀποραθυμεῖ «εἴνα μὴ ἀπολέσῃ τὸν χρόνον». Καυχᾶται, ὅτι ἐπωφελήθη τὴν νῦν ἐκατονταετηρίδα πλειότερον τοῦ Εὐρωπαίου, διότι ἀληθῶς ἔκτισε τοσαύτας πόλεις, ὅσας ἡμεῖς οἰκίας. Προαισθάνεται, ὅτι τὸ μέλλον ἔσται ἐπιτυχέστερον τοῦ παρελθόντος. Παραβάλλει ἐαυτὸν πρὸς ἄλλους, ὧν οἱ θεσμοὶ ἀνέστησαν τὴν ἐλευθέραν κίνησιν, καὶ ἀναφωνεῖ, ὅτι ἡ Ἀμερικὴ θὰ ἀκμάζῃ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. Τῷ ὄντι ὀφείλει ἡ Ἀμερικὴ τὸ μεγαλεῖόν της εἰς τοὺς ἰδίους αὐτῆς θεσμοὺς μᾶλλον ἢ εἰς τὴν εὐφύαν καὶ ἱκανότητα τῶν πολιτικῶν αὐτῆς ἀνδρῶν. Μεγάλα πράγματα ὑπάρχουσιν ἐκεῖ πάμπολλα, μεγάλοι ἄνδρες ὀλιγίστοι. Οἱ θεσμοὶ τῆς χώρας εἶναι συμπαγέστατοι· σιδηρόδρομοι καὶ τηλεγραφοὶ ἦσαν ἐκ τοῦ μέσου τὰς μεγίστας τῶν ἀποστάσεων· δύο λεπτὰ ἀσχοῦσιν εἰς τὸν ἡλεκτρισμὸν ὅπως συ-

νάψη τὴν Οὐρασιγκτῶνα καὶ τὸν Ἀγ. Φραγκίσκον. Τὸ αἷμα κυκλοφορεῖ συγχρόνως καὶ κανονικῶς ἐν πάσαις ταῖς ἀρτηρίαις.

Παρά πᾶσαν τὴν εὐρύτητα τοῦ ἐδάφους του, ὁ Ἀμερικανὸς στενοχωρεῖται ἀγοράζει λοιπὸν κτήσεις ρωσικὰς, ἐποφθαλμιᾷ εἰς τὸ Μεξικόν, τὸ Καναδά, τὴν Κοῦβαν, ἀλλὰ περιμένει νὰ τὰ ἀρπάσῃ ἀναιμωτεῖ. Ὅπου ὁ καρπὸς εἶναι ὥριμος καὶ ἔτοιμος νὰ καταπέσῃ ἀπὸ τοῦ δένδρου, ἐκεῖ γρηγορεῖ καὶ ὁ Ἀμερικανός, οὐδὲν ἄλλο ποθὼν ἢ νὰ εὐρύνη τὴν πατρίδα του μέχρι τοῦ κόλπου τοῦ Παναμᾶ. Ὅποτε διατρηθῇ καὶ ὁ ἰσθμὸς, τὸ κράτος τοῦτο θὰ ἐξισωθῇ πρὸς ὁλόκληρον ἡπειρον. Ἡ δεσπόζουσα φυλὴ δὲν ἀναστέλλεται πλέον, θᾶττον δὲ ἡ βράδιον θὰ ἀποδείξῃ τὴν βόρειον Ἀμερικὴν πατρίδα Λευκῶν, διότι ὁσημέραι μὲν ἐκλείπουν Μαῦροι, Ἰνδιανοὶ, Σῖναι, οὐδαμῶς δὲ ὀκνεῖ ὁ Ἀμερικανὸς νὰ ἀποκόπη τὰ σαπρὰ μέλη τοῦ πολιτικοῦ αὐτοῦ σώματος. Ἡ θέσις τῆς βορείου Ἀμερικῆς εἶναι ἐκ τῶν ἀρίστων, ὡς συνδέουσα πάντα τὰ κλίματα καὶ τὰ προϊόντα. Μετέρχεται ἅπαντα τῆς ἐμπορίας τὰ εἶδη, ὡς ἡ Ἀγγλία, ἀλλὰ δὲν ἀναγκάζεται νὰ πορίζηται ζάχαρι καὶ ὀρύζιον ἐξ Ἰνδικῆς. Ἐν ταῖς δυτικαῖς πεδιάσι φύεται τοσοῦτος σίτος, ὥστε ἡ Σικάγος κατέστη πρῶτος σιτοβολῶν τῆς ὑψηλῆς. Τὰ ὄρη τῆς εἶναι ἀνεξάντλητος πηγὴ χρυσοῦ. Ἐν Πιτςβούργῃ ὑπάρχει ἀφθονέστατος ὁ σίδηρος, ὡς ἐν Πενσυλβανίᾳ τὸ πετρέλαιον, ἐν Μαρυλάνδῃ τὰ καπνὰ, ἐν Γεωργίᾳ ὁ βάμβαξ, ἐν Λουϊσιάνῃ τὸ σάκχαρι καὶ ἐν Καλιφορνίᾳ πᾶν εἶδος προϊόντος. Ἀλλ' ἐν τῇ θαυμαστῇ χώρᾳ ταύτῃ ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς εὐφυΐας, τῆς φιλοπονίας, τοῦ θάρρους του παράγει πλοῦτον μείζονα αὐτῆς τῆς φύσεως. Ἡ βόρειος Ἀμερικὴ εἶναι Ὁμοσπονδία πολιτειῶν, ἣν πρέπει νὰ εὐλαβῇ ὁλος ὁ λοιπὸς κόσμος.¹

[Abendpost].

Ο ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ G. Gérard].

Εἶνε ὄντως περιέργον, ὅτι ἀνευρίσκει τις τὸν βάρβαρον τοῦτον νόμον παρὰ λαοῖς ὅλως διαφορετικοῖς ὡς πρὸς τὸ κλίμα, τὴν φυλὴν καὶ τὴν γλῶσσαν, καὶ ἐν οὐδεμίᾳ πρὸς ἀλλήλους σχέσει εὐρίσκόμενοι.

Ἡ ἐκδίκησις δὲν εἶνε, ὡς ὑπὸ πολλῶν πιστεύεται, φυτὸν μόνον ἐπὶ τῆς νήσου Κορσικῆς φυόμενον, καθόσον τοῦτο βλαστάνει ἐπὶ τε τῶν χωρῶν τῆς ἀρκτῶας Ἀφρικῆς καὶ ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν κοιλάδων τοῦ Καυκάσου, παρὰ τε τῷ Ἀραβίᾳ ὡς καὶ παρὰ τῷ ὀρεινῷ Τσερκέζῳ καὶ Κιρκασίῳ.

Καθὺλός τις ἐδολοφονήθη. Ἐὰν ἀφῆκεν υἱὸν μικρᾶς ἡλικίας, τὸ πρῶτον πρᾶγμα ὅπερ διδάσκειται οὗτος παρὰ τῆς μητρὸς του εἶνε τὸ ὀ-

1. Κλ. εἰ.

νομα τοῦ δολοφόνου. Μόλις τὸ παιδίον ἀνδρωθῇ, ἡ μήτηρ του ἐγγχειρίζουσα αὐτῷ ὄπλον τι τὸν προτρέπει εἰς ἐκδίκησιν διὰ τῶν ἐξῆς λέξεων ὅλως Σπαρτιατικῶν. «Ἵπαγε νὰ ἐκδικήσῃς τὸν πατέρα σου».

Ἐὰν ἔχῃ μόνον θυγατέρα κηρύττει ὅτι οὐδὲ ὅλως ἀπαιτεῖ προῖκα δι' αὐτήν, ἀλλ' ὅτι προσφέρει τὴν χεῖρα τῆς νέας, εἰς ἐκείνον ὅστις θέλει φονεύσει τὸν δολοφόνον τοῦ πατρὸς τῆς.

Παρὰ Κορσικανοῖς ὁ αἰμοσταγὴς χιτὼν τοῦ θύματος διατηρεῖται μετὰ ὀρησκευτικῆς ὄντως εὐλαβείας. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν οὗτος ἐκτίθεται ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν τέκνων ἢ ἐν ἐλλείψει τούτων ὑπὸ τὰ τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν, ὅπως ἀναζωπυρῇ παρ' αὐτοῖς τὸ αἶσθημα τοῦ μίσους καὶ ἐξεγείρῃ τὸ πάθος τῆς ἐκδικήσεως.

Μόλις τὸ παιδίον ἐνηλικιωθῇ, παραδίδεται αὐτῷ μετὰ εἰδους τινος τελετῆς ὁ τελευταῖος χιτὼν τοῦ πατρὸς του, τοῦ ὅπερ καλοῦσι κληρονομίαν αἵματος. Οὐαὶ εἰς τὸν ἀποποιούμενον τὴν κληρονομίαν ταύτην, καθόσον παρευθὺς καθίσταται ἐπικατάρατος καὶ ἀτιμάζεται ἐς αἰεὶ.

Μετὰ τὸν φόνον μέλους τινος τῆς οἰκογενείας, οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι συνέρχονται εἰς συνέλευσιν· ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἀπ' εὐθείας κληρονόμος, οὗτοι δι' ἀμοιβαίου ὄρκου, ὑποχρεοῦνται νὰ παρακολουθῶσι τὸν φονέα μέχρι τελείας αὐτοῦ ἐξοντώσεως. Ἡ οἰκογενειακὴ τιμὴ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ εὐλαβοῦς τούτου καθήκοντος, ἢ δὲ πρὸς τοῦτο θηριώδης ἐπιμονὴ χαρακτηρίζει ἰδίως τὸν ὀρεινὸν κάτοικον τοῦ Καυκάσου.

Ἐτερον χαρακτηριστικὸν λίαν ἀξιοσημείωτον ὅπερ εἶνε κοινὸν ἐν τε τῇ Ἀλγερίᾳ καὶ τῷ Καυκάσῳ, εἶνε τὸ δικαίωμα ὅπερ δίδεται εἰς τὴν γυναῖκα τοῦ νὰ παρεμβάλῃ εἰς τὰς αἱματηρὰς ῥήξεις· συνάμα αὕτη ἔχει καὶ ἕτερον προνόμιον τοῦ νὰ σώζῃ τὸν δυστυχῆ ἐκείνον ὅστις περιμένει ἐξ αὐτῆς τὴν σωτηρίαν του.

Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἄρκει μόνον νὰ ῥιφθῇ ἀσκεπῆς καὶ μὲ λυτὴν κόμην πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ ἰσχυροτέρου, ὅπως παρευθὺς τὰ ὄπλα καταπέσωσιν ἐκ τῶν χειρῶν τῶν μαχομένων.

Ὅσον διὰ τὸ προνόμιον ὅπερ ἔχει, τοῦ νὰ δύναται δηλαδὴ νὰ σώζῃ ἄνθρωπον ἐν κινδύνῳ εὐρισκόμενον, ἄρκει μόνον νὰ τῷ ῥίψῃ τὸν πέπλον τῆς, ὅπως ἐπιτευχθῇ τὸ τοιοῦτον. Ὁ δὲ ἀπειλούμενος καθίσταται ἱερός, ἐὰν διωκόμενος καταφύγῃ εἰς τὸν θάλαμον γυναικὸς τινος ἢ ψαύσῃ τὸ ἄκρον τοῦ ἐνδύματός τῆς.

Αἱ Καθῦλαι γυναῖκες εἰσὶ τόσον ὑπερήφανοι διὰ τὸ δικαίωμά των αὐτό, ὥστε πολλάκις χάριν τούτου θυσιάζουσιν ἐν ἀνάγκῃ καὶ τὸ αἶσθημα τῆς ἰδίας αὐτῶν ἐκδικήσεως. Διηγοῦνται ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου τὴν διαγωγὴν νέας τινος χήρας παρευρεθείσης εἰς τινα ἑριδα μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν τῆς καὶ τοῦ φονέως τοῦ συ-

ΤΙ ΚΟΣΤΙΖΕΙ ΕΝ ΘΩΡΗΚΤΟΝ

Ἐσχάτως ἐν Τουλῶν καθελκύσθη τὸ θωρηκτὸν «Ναύαρχος Duperré». Τὸ πλοῖον τοῦτο εἶνε τὸ μεγαλύτερον τῶν γαλλικῶν πολεμικῶν πλοίων. Τὸ σκάφος αὐτοῦ ἐκόστισε 5,900,000 φράγκα, ὁ θώραξ φρ. 4,800,000 καὶ ἡ μηχανὴ (6,000 ἵππων) φρ. 2,150,000, ἥτοι φρ. 12,858,000.

Ἐὰν εἰς τὸ ἀνωτέρω ποσὸν προστεθῇ ἡ δαπάνη τῶν ἱστῶν, τῶν πυροβόλων καὶ τῆς ἐν γένει ἐξαρτίσεως τοῦ πλοίου, ὁ «Ναύαρχος Duperré» θὰ κοστίσῃ περὶ τὰ 20 ἑκατομμύρια φράγκων, ἥτοι τὸ ἥμισυ τοῦ ἐτησίου προϋπολογισμοῦ τῆς Ἑλλάδος.

**Π

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΔΕΙΠΝΟΥ

Κατ' αὐτὰς ἐξεδόθησαν αἱ ἐξ Ἀλγερίας ἐντυπώσεις γάλλου τινος περιηγητοῦ (κ. de Fontaines), ἀνδρὸς εὐφρεστάτου καὶ δξυνουστάτου. Ἐξ αὐτῶν ἀποσπῶμεν τὴν νοστιμωτάτην ἱστορίαν τοῦ δειπνοῦ μαραβούτου τινός, ἱερέως Μωαμεθανοῦ.

Ὁ Μαραβούτης οὗτος, ἀνὴρ πλουσιώτατος, ἔλαβεν εἰδήσιν ἡμέραν τινὰ ὅτι ἔρχεται εἰς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ ὁ γάλλος στρατηγὸς μετὰ τοῦ ἐπιτελείου του. Καλέσας παρευθὺς τὸν μάγειρόν του τῷ εἶπε.

— Μουσταφᾶ μεγάλῃν τιμὴν μᾶς κάμνει ὁ στρατηγός· θέλω λοιπὸν νὰ εὐρῇ εἰς τὸν οἶκον τοῦ εὐλογημένου υἱοῦ τοῦ Ἀλλάχ, φιλοξενίαν ἀξίαν τῆς τάξεώς του καὶ τῆς φήμης μου. Τοῦτο μόνον μ' ἀνησυχεῖ, ὅτι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι δὲν εἶνε συνειθισμένοι εἰς τὰ ξύλινα πινάκια, αὐτοὶ θέλουν πινάκια πολυτελῆ. Τρέξε λοιπὸν εἰς τὴν πόλιν εἰς τοῦ γάλλου ἐμποροῦ καὶ ἀγόρασε ὅ,τι μᾶς χρειάζεται καὶ ὅ,τι ἐξοδεύσης ἐξόδευσε, καὶ κύτταξε μὴ κάμῃς συμφωνίας.

Τὴν ἡμέραν τοῦ δειπνοῦ ὁ στρατηγὸς μετὰ τῆς ἀκολουθίας του ἐκάθησε κατὰ γῆς ἐπὶ βαρυτίμου τάπητος· μετ' οὐ πολὺ δὲ εἰσῆλθε θεράπων κομίζων τὸ πρῶτον φαγητόν.

Ὁ στρατηγὸς μόλις κατέστειλε θορυβώδη καγχασμόν, οἱ ἀξιωματικοὶ δάκνοντες τὰ χεῖλη των κατάρθωσαν νὰ μὴ ἀνακαλυφθῶσι γελῶντες. Ἀλλὰ διατί; τί εἶδον; τὸ φαγητὸν περιείχετο ἐν ἀγγελίᾳ ἐκ λευκῆς πορκελάνης σχήματος σφαιροειδοῦς ἔχοντος μίαν καὶ μόνην λαβὴν, ἐκ τῶν ἀγγείων ἐκείνων, ἅτινα ἐν Εὐρώπῃ εἰς ἐναντίαν ὅλως χρῆσιν εἶνε προσωρισμένα.

Καὶ τὸ δεύτερον φαγητὸν ἦλθεν ἐν ὁμοίᾳ ἀγγελίᾳ ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ τρίτον καὶ τὰ λοιπὰ.

Ὁ Μαραβούτης βλέπων τὰ ἀγγεῖα ἐξήστραπτεν ὑπὸ χαρᾶς καμαρόνων διὰ τὴν ἐκτακτὸν ταύτην πολυτέλειαν.

— Στρατηγέ, εἶπεν εἰς τὸν γάλλον. ἀπορεῖτε διὰ τὴν πολυτέλειάν μου ταύτην, ἀλλὰ διὰ νὰ

ζῶγυι τῆς. Ῥιφθεις κατὰ γῆς ὁ ἔνοχος ἐμελλε νὰ ὑποστῇ τὴν ποινήν τοῦ ἐγκλήματός του, ὅτε τῷ ἐπῆλθεν ἡ σωτήριος ἐμπνευσις τοῦ νὰ συλλάβῃ τὸν πόδα τῆς γυναικὸς φωνάζων, «Ἐπικαλοῦμαι τὴν ὑποστήριξίν σου, τὴν προστασίαν σου». Ἡ γῆρα τὸν ἐκάλυψε διὰ τοῦ πέπλου τῆς, παρευθὺς δὲ τὰ ἐγγχειρίδια κατεδιβάσθησαν ὡς ἐκ μαγείας.

Ἐκτὸς τῶν μερικῶν τούτων περιπτώσεων ὁ Καθῦλος καὶ ὁ ὀρεινὸς κάτοικος τοῦ Καυκάσου φέρονται ἀνιλεῶς ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ νόμου τοῦ αἵματος. Ὁ Καυκασιανὸς ἀναπτύσσει ἰσχυρογνωμοσύνην θηριώδη. Παρ' αὐτῷ τὸ μῖσος μεταξὺ Μουσουλμάνου καὶ Χριστιανοῦ ἔχει φοβερὰς διαστάσεις. Ἐπὶ τοῦ τάφου ἐκάστου ἀδελφοῦ φονευθέντος ὑπὸ Χριστιανοῦ, ὁ Μουσουλμάνος θέτει σημεῖόν τι, ὅπερ δὲν ἀποσπᾷ εἰμὴ μόνον ἀφοῦ ἐκδικήσῃ τὸν θάνατον τούτου διὰ τοῦ φόνου ἐχθροῦ τινος. Πόσοι Ῥῶσοι ἐσφάγησαν ὡς ἐκ τοῦ τοιοῦτου φανατισμοῦ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος αἰῶνος.

Ὅτε δὲ αἰσθάνθῃ ἑαυτὸν προσβεβλημένον ἐν τῷ οἰκογενειακῷ του φίλτρῳ, ὅτε ἐκ τῶν οἰκείων τοῦ τις φονευθῇ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, τότε δὴ τότε ἡ ὀργή του ὑπερχεῖλιζει. Καταλαμβάνεται οὕτως εἰπεῖν ὑπὸ παραφροσύνης. Εἶνε ἄγριον θηρίον, τίγρις αἰμοχαρὴς, διψῶσα αἵματος μέχρι χορτασμοῦ.

Θ. Γ. Γ.

ΤΟΥΡΚΙΚΟΝ ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΝ

Ὡς δεῖγμα τῆς τροπικῆς τῶν Ἀσιανῶν γλώσσης παρατίθεμεν, κατὰ τὴν εἰς τὸ Γαλλικὸν μετὰφρασιν τοῦ Περτουζιέ, τὸ ἐπόμενον τουρκικὸν ἐπιτύμβιον, ἀναγινωσκόμενον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Τούρκου ναυάρχου Κιουτσούκ-Χουσεῖν-πασσᾶ:

«Ο ΘΕΟΣ ΜΟΝΟΣ ΕΙΝΕ ΑΙΩΝΙΟΣ.

Τὸ πηδάλιον τῆς ὁλκάδος τῆς ψυχῆς του διευθύνθη ὑπὸ τοῦ βραχίονος τοῦ Θεοῦ, τοῦ κοινοῦ ἡμῶν κυβερνήτου, πρὸς τὴν θάλασσαν τοῦ ἁλλου κόσμου. Τὸ πλοῖον τοῦ σώματος τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ἐξόχου τὴν ἱκανότητα, διεκρίνετο ἐν τῷ Τερσ-χανέ, καθὼς ὁ φακὸς εἰς τὴν παρειὰν νεανίδος. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ὁ ἀνεμος τῆς τύχης, διαρρήξας τὰ ἱστία καὶ συντρίψας τὸ πλοῖον, κατεπόντισεν αὐτὸ εἰς τὸν ὠκεανὸν τῆς θείας ἀγαθωσύνης. Τότε ἤκουσε τὴν ἐξῆς προσταγὴν. «Ἐπ' ἀνέλθε πρὸς με»· προσταγὴν, τὴν ὁποίαν ὁ Παντοδύναμος ἀπευθύνει πρὸς πάντας, ὅσοι διήγαγον ἐδῶ κάτω βίον ἀνεπίληπτον· καὶ διευθύνθη μετ' ἄκρας χαρᾶς πρὸς τὰς οὐρανίους σκηνάς. Διαβάτα, ἀποστοματίσων τὸν πρῶτον στίχον τοῦ Κουράν ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τοῦ Χουσεῖν-πασσᾶ. Μάθε δὲ προσέτι ὅτι ποιητῆς τοῦ ἐπιτύμβιου τούτου εἶνε ὁ Βασσίφ, ὅστις εὔχεται ὥς ὁ Παράδεισος νὰ ᾔνῃ ἡ αἰωνία του κατοικία».

Τῷ 1878 ἐφονεύθησαν ἐν Ἰνδίας 22,881 θηρία.

τὰς ὑποδεχθῶ ἀλλὰ φράγκα ἕκαμα θυσίαν, δὲν ἐκύτταξα ἔξοδα.

Εὐνόητον εἶνε τί συνέβη. Ὁ Μουσταφᾶς ἐλθὼν εἰς τὴν πόλιν καὶ ἰδὼν ἐν τῷ γαλλικῷ καταστήματι τὰ ἀγγεῖα περὶ ὧν ὁ λόγος, ἐξεπλάγη διὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν αὐτῶν, ὧν ἡ χρῆσις ἦτο ἄγνωστος ἐν Ἀφρικῇ. Ὁ γάλλος ἔμπορος μετὰ χαρᾶς βλέπων ὅτι ἐμελλε νὰ ἀπαλλαγῇ ἐμπορεύματος κακοπωλήτου, ἐβεβαίωσε τὸν Μουσταφᾶν ὅτι ὅσοι Εὐρωπαῖοι ἀγαπῶσι τὴν πολυτέλειαν κενόνοσι τὰ φαγητὰ τῶν ἐξαιρετικῶς εἰς τοιαῦτα ἀγγεῖα. Πεισθεὶς ὁ Μουσταφᾶς καὶ βλέπων ἐπιδοκιμαζομένην τὴν ἐκλογὴν του, ἀπήλλαξε τὸν ἔμπορον ἀγοράσας πάντα τὰ ἀγγεῖα, ὁ δὲ Μπραβούτης ἠρθάνθη ἄρρητον ἀγαλλίασιν νομίζων ὅτι ὑπεδέξατο τὸν γάλλον στρατηγὸν συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας τοῦ πολιτισμοῦ.

Ὁ δὲ στρατηγὸς γελῶν μετὰ ταῦτα ὁσάκις ἐνεθυμειτό τὴν ἐστίασιν ταύτην, ἐπανελάμβανε ἀπὸ καλὸν εἶνε ὅτι ἦσαν ἀμεταχείριστα !..

Γνώμη καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΟ

[Μετάφρασις Γ. Ζωχιού.]

266.

Ἀπατᾶται ὁ νομίζων, ὅτι μόνον τὰ σφοδρὰ πάθη, οἷα εἶναι ἡ φιλοδοξία καὶ ὁ ἔρως, κατανικῶσι τὰς λοιπὰς τῆς ψυχῆς ὁρμὰς, διότι ἡ νωθρότης, καὶ μολονότι εἰς ἄκρον μαλθακή, πολλάκις πάντων κατισχύει. Ἐπηρεάζει πᾶσαν τοῦ ἀνθρώπου πρόθεσιν καὶ πᾶσαν ἐπιχειρήσιν αὐτοῦ βιωτικὴν, κοιμίζουσα τὰ ἐλαύνοντα αὐτὰς πάθη καὶ ἀδύλως καταφθείρουσα τὰς πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῶν χρειώδεις ἀρετάς.

267.

Ἡ προθυμία, μεθ' ἧς πιστεύεται τὸ κακὸν καὶ πρὸ τῆς ἀκριβοῦς ἐξετάσεως, ἐνδειξίς εἶναι καὶ τῆς ὑπεροψίας καὶ τῆς βραθυμίας τῆς ἀνθρωπίνης. Παραδεχόμεθα δὲ τὴν ἐνοχλὴν τοῦ κατηγορουμένου καὶ δὲν θέλομεν νὰ κοπιᾶσωμεν πρὸς ἐξιχνίασιν τοῦ ἐγκλήματος.

268.

Δὲν δεχόμεθα κριτὰς οὐδὲ τῶν ἐλαχίστων ἡμῶν συμφερόντων, στέργομεν δὲ προθύμως τὴν περὶ τῆς ἡμετέρας φήμης καὶ τῆς ἡμετέρας δόξης κρίσιν τῶν ἀνθρώπων, τῶν πρὸς ἡμᾶς ὑπεναντιῶν ἢ ζηλοτυπίας, ἢ προλήψεως, ἢ ἀγνοίας ἔνεκεν. Ἐπιζητοῦμεν δὲ τὴν ὑπὲρ ἡμῶν γνῶμην αὐτῶν, κατὰ μυρίους τρόπους ριψοκινδυνεύοντες καὶ τὴν ἡμετέραν ἀνάπαυσιν καὶ τὴν ζῶν ἡμῶν.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Φλύαρος δικηγόρος ἐπὶ πολλὰς ὥρας ὑπερασπίζετο ἀδεξίως ἐν τῷ δικαστηρίῳ πελάτην του πινά. Ἀφ' ἧς κατέπεσεν ἐπὶ τὴν τράπεζαν τῶν δικαστῶν δελτίον, ὑπὲρ ἀνοίξας ὁ πρόεδρος δὲν

ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὸν γέλωτα, ἀνέγνω δὲ μεγαλοφώνως πρὸς δάχτυσιν τοῦ ἀκροατηρίου· «Ὁ κατηγορούμενος παρακαλεῖ τὸ δικαστήριον νὰ καταλογίσῃ εἰς τὸν χρόνον τῆς φυλακίσεώς του τὰς ὀκτὼ ὥρας, ἃς ὁ δικηγόρος του ἐδαπάνησε πρὸς ὑπεράσπισίν του.»

Ἐν μικρῷ τινι ἐστιατορίῳ, νέος τις ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν διευθυντήν.

«Εἰς τὸν κατάλογον βλέπω: Ὁμελέττα δύο αὐγῶν, 50 λεπτά.

— Μάλιστα, κύριε, ἔχετε δίκαιον.

— Ἐγὼ λοιπὸν ἔφαγα δύο αὐγὰ βραστὰ καὶ μοῦ ζητεῖτε 75 λεπτά. Πῶς συμβαίνει τοῦτο; Ὁ διευθυντὴς μετὰ τινος ψυχρότητος καὶ ἀδιαφορίας.

« Διότι, κύριε, πρέπει νὰ εἰξεύρετε ὅτι διὰ τὰ βραστὰ αὐγὰ χρειάζονται αὐγὰ γρέσκα.

ΛΑΠΘΕΙΑΙ

* Ὡς βαθὺ χρώμα, οὗ τινος μία σταγὼν ἀρκεῖ νὰ χράνῃ μεγάλην ποσότητα καθαροῦ ὕδατος, διοχετεύεται καὶ ὁ φθόνος ἀπὸ τῆς καρδίας εἰς ὅλον τὸν ἀνθρώπινον ὄργανισμὸν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἡ ἰδιοκτητὴς τῆς *Εἰκονογραφημένης τοῦ Λονδίνου ἐφημερίδος* κ. Ingram εἶχεν ὑποσχεθῇ εἰς τὴν πρώην αὐτοκράτειραν Εὐγενεῖαν νὰ τῇ ἀποστείλῃ τὸ σχέδιον τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἐφονεύθη ὁ υἱὸς αὐτῆς. Ἐπειδὴ δὲ εἶνε καὶ βουλευτὴς ἦλθεν εἰς τὴν Βουλὴν ἔχων ὑπὸ μάλης τὰ δοκίμια τῆς ἐφημερίδος του, ἧς τὰς εἰκόνας ἰδόντες οἱ συνάδελφοί του συνεχάρησαν αὐτῷ. Ἀλλὰ σημειωτέον ὅτι δὲν εἶχεν ἔτι ἀναγνώσει καὶ τὸ κείμενον. Εὐνόητος δ' εἶνε ἡ ἐκπληξίς αὐτοῦ ὅτε τῷ παρετήρησέ τις ὅτι ὁ συντάκτης του ἐπεξηγῶν τὰς εἰκόνας εἶχεν γράψῃ ὑβριστικώτατον ἄρθρον κατὰ τῆς ναπολεοντίου δυναστείας. Τί ποιητέον; Ἦτο πλέον ἀργὰ καὶ τὸ φύλλον ἐξετυπώτο ἤδη, ὡς ἐπίμετρον δὲ τῆς ἀτυχίας, εἶχον ἀποσταλῇ δοκίμια καὶ εἰς Χισελχούρστ πρὸς τὴν αὐτοκράτειραν. Ὁ κ. Ingram ἐντὸς ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας κατῴρθωσε νὰ προφθάσῃ τὰ εἰς Χισελχούρστ κομιζόμενα φύλλα καὶ νὰ παραγγείλῃ τὴν διακοπὴν τῆς τυπώσεως, καταστραφέντων 140,000 φυλλαδίων τῆς πολυσελίδου ταύτης *Εἰκονογραφημένης ἐφημερίδος*. Τὸ μεσονύκτιον ὁ κ. Ingram συνέταξεν αὐτὸς τὸ κείμενον τῆς ἐφημερίδος του, τὴν 2 μετὰ τὸ μεσονύκτιον παρεδόθη ἡ ὕλη εἰς τοὺς στοιχειοθέτας οἵτινες εἰργάσθησαν μέχρι τῆς πρωίας. Ἀναγγέλλθη δὲ διὰ τῶν ἐφημερίδων ὅτι ἕνεκα αἰφνιδίας βλάβης τοῦ μηχανικοῦ πιεστηρίου ἡ ἐκδοσις τῆς *Εἰκονογραφημένης τοῦ Λονδίνου ἐφημερίδος* θὰ ὑστερήσῃ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας.

Ἡ Ὁ Μ. Ἀνατολικός, τὸ τεράστιον τὸ μέ-

γεθος ἀτμόπλουον, ἡγοράσθη ὑπὸ τινος ἐταιρίας, ὅπως μεταφέρῃ σφάγια ἐκ Τεξᾶς τῆς Ἀμερικῆς εἰς Λονδίνον. Ἀφοῦ ὑποστῇ διορθώσεις, ὑπὲρ ὧν θὰ δαπανηθῶσι περὶ τὰ 2 1/2 ἑκατομμύρια φρ. ὑπολογίζεται ὅτι θὰ χωρῇ 2,200 βόας καὶ 36 χιλιάδας πρόβατα.

Ἐν τῶν μεγίστων ἐπιχειρημάτων ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ἑκατονταετηρίδι, εἶνε ἡ δι' ὄχετοῦ ἔνωσις τῆς Ἀζοφικῆς θαλάσσης μετὰ τῆς Κασπίας, δι' οὗ θὰ ἀνοιχθῇ θαλασσία ὁδός, ἄγουσα ἀπὸ τοῦ Εὐξείνου εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀσίας. Ἡ ἀπαιτούμενη δαπάνη ὑπολογίσθη, ὑπὸ ἐπιστημονικῆς ἐπιτροπῆς διορισθείσης ὑπὸ τῆς ῥωσικῆς κυβερνήσεως, εἰς 50 ἑκατομ. ρουβλίων.

Τὸ ἀρχαιότατον σύνταγμα τοῦ αὐστριακοῦ ἱππικοῦ εἶνε τὸ ὄγδοον τῶν δραγόνων. Τὸ σύνταγμα τοῦτο ἔνεκεν τῆς γενναιότητος, ἣν ἐπεδείξατο ἐν ἔτει 1619, ἀπολαύει ἔκτοτε ἐξαιρετικῶν προνομίων. Ὅσάκις εὐρίσκεται ἐν Βιέννῃ δύναται νὰ διέρχεται διὰ τῆς αὐλῆς τῶν ἀνακτόρων παινιζούσης τῆς μουσικῆς καὶ μὲ ἀναπεπταμένους τὰς σημαίας, εἶτα δὲ νὰ στρατοπεδεύῃ ἐπὶ τῆς πρὸ τῶν ἀνακτόρων πλατείας καὶ νὰ στρατολογῇ αὐτόθι ἐλευθέρως ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας· ὁ δὲ ἀρχηγὸς του δικαιούται νὰ καταλύῃ εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ νὰ παρίσταται ἀπρόσκλητος ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορος. Ὅσάκις στρατιώτης τις τοῦ προνομιοῦχου συντάγματος καταδικασθῇ εἰς θάνατον, ἡ ποινὴ δὲν δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ, ἐὰν μὴ μεστατεθῇ προηγουμένως εἰς ἕτερον σύνταγμα.

Ἀπεβίωσεν ἐσχάτως ὁ γάλλος ἀρχιτέκτων Viollet-Le-Duc, οὗ τινος τὰ συγγράμματα πολλάκις ἐβραβεύθησαν παρὰ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας θεωροῦνται δὲ σήμερον κλασικὰ ἔργα. Ἐπίσης ἀπεβίωσε καὶ ὁ διάσημος ὑψίφωνος Roger, ὁ θαυμασθεὶς ἄλλοτε εἰς πάντα τὰ μεγάλα θέατρα τῆς Εὐρώπης. Ἐν Λονδίῳ δὲ ἀπεβίωσεν ὁ κ. Λῶσον, εἰς τῶν ἰδιοκτητῶν τῆς ἐφημερίδος «*Ἡμερησίου Τηλεγράφου*» καταλιπὼν περιουσίαν ἐξ ἐνὸς ἑκατομμυρίου λιρῶν στερλινῶν. Ὁ Λῶσον ἐκέρδαινε κατ' ἔτος ὡς κύριος μέτοχος τῆς ἐφημερίδος ταύτης ὀγδοήκοντα χιλιάδας λιρῶν στερλινῶν! Ὁ «*Ἡμερησίου Τηλεγράφου*» ἐγένετο ἀπὸ μικροῦ μέγας ἐντὸς ὀλίγου χρόνου.

Ἐν τῇ ἐν Μονάχῳ διεθνῇ καλλιτεχνικῇ ἐκθέσει ἐξέχουσι ὡς πρὸς τὴν ζωγραφικὴν τὰ ἔργα τῶν Γάλλων, ἅτινα ὑπὸ πάντων ἐπαινοῦνται ὡς ἐμμενῶντα εἰς τὸ ἰδεῶδες τῆς ἀρχαίας σχολῆς. Ἡ νέα γερμανικὴ σχολὴ τούναντιον κατηγορεῖται ὡς καταβιβασθεῖσα εἰς ὑπερβολικὴν πραγματικότητα (realismus). Ἐν τῇ γλυπτικῇ ὑπέρτεροι ἀνεδείχθησαν οἱ τοῦ Κανόβα συμπατριῶται Ἰταλοὶ, ὧν τὰ ἔργα διακρίνει λεπτότης ἅμα ἐργασίας καὶ φυσικότης· προστιθεμένης δὲ τῆς ἀρετῆς τοῦ μαρμάρου τῆς Καράρας, καθίστανται τὰ ἔργα τῶν ἀμύμητα. Ἐκ τῶν ἀ-

πονεμηθέντων 18 χρυσῶν μεταλλίων, πέντε ἔλαβον γάλλοι καλλιτέχναι.

Ἡ οὐγγρικὴ κυβερνήσις ἡγόρασεν ἀντὶ 195,000 φράγκων ὡς ὄχεα τὸν περίφημον ἵππον τοῦ κόμητος Λαγρὰνζ «*Βερνέιλ*», ὅστις ἐκέρδησε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη περὶ τὰς 250,000 φράγκων εἰς τὰ γαλλικὰ καὶ ἀγγλικὰ ἵπποδρόμια.

Ἡρξάτο τέλος ἡ πρακτικὴ χρησιμοποίησις τοῦ τηλεφώνου. Ἐταιρία ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐφευρετοῦ Ἐδισσῶνος ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ εἰσαγάγῃ ἐν Παρισίοις τὴν διὰ τηλεφῶνων συγκοινωνίαν. Ἀπὸ τοῦδε ἀντὶ μικροῦ μηνιαίου τέλους θὰ δύναται τις νὰ συνδιαλέγεται ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἄκρου τῆς πόλεως εἰς τὸ ἕτερον. Ἡ διεύθυνσις τοῦ «*Φιγαρώ*», ἥνωσεν ἤδη τὰ ἀνὰ τὴν πόλιν διάφορα γραφεῖα τῆς ἐφημερίδος διὰ τηλεφῶνων· προσεγγῶς δὲ θὰ ἐνωθῶσι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τὰ διάφορα ἀστυνομικὰ τμήματα.

Ὁ περίφημος δαμαστής θηρίων, ὁ μαῦρος Δελμόνικος, ἀφίχθη εἰς Φιλαδέλφειαν τῆς Ἀμερικῆς. Ἀλλά, καίτοι καθ' ἑκάστην ἐπάλαιε κατὰ τῶν θηρίων μετ' ἀπαραιμίλλου δεξιότητος καὶ τόλμης, ὁ κίρκος ἔμενε σχεδὸν κενὸς καὶ ὁ δαμαστής περιήλθε μετὰ τινος ἡμέρας εἰς δεινὰς οἰκονομικὰς δυσχερείας. Τότε ἐπενόησε τὸ ἐξῆς τέχνασμα. Μίαν πρωτὴν εἰς πάσας τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως ἐτοιχοκολλήθησαν μεγάλαι προκηρῦξεις ἀγγέλλουσαι διὰ πομπῶν φράσεων ὅτι τὴν ἐπαύριον ὁ Δελμόνικος ἐμελλε νὰ κατασπαράχθῃ ὑπὸ τῶν θηρίων. Κατὰ τὴν ὁρισμένην ὥραν 6,000 θεαταὶ συνέρρευσαν εἰς τὴν κίρκον καὶ ἡ εἰσπραξίς ὑπερέβη τὰς 40,000 φράγκα. Εἰς τὸ μέσον ἐτέθη ὑπερμεγέθης σιδηρὸς κλωβός, ἐν ᾧ τὰ πειναλέα θηρία ἐβρυχάοντο φοβερώς. Μετὰ μικρὸν ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τοῦ κίρκου ἀντήχησε κραυγὴ φρίκης. Δύο ὑπηρεταί, ἐμφανισθέντες, ἔρριψαν ἀνωθεν εἰς τὸν κλωβὸν τὸν Δελμόνικον καὶ εὐθὺς τὰ θηρία, λέοντες καὶ τίγρεις καὶ παρδάεις, ὤρμησαν ἐπ' αὐτοῦ καὶ μετὰ μικρὸν ἐκ τοῦ δαμαστοῦ δὲν ὑπελείπετο οὔτε ἔχνος. Ἐν τούτῳ τῷ μεταξὺ ἐν τῷ κίρκῳ ἐπεκράτει ἀπερίγραπτος σύγχυσις. Αἱ γυναῖκες ἐπιπτον λιπόθυμοι, τὰ παιδιὰ ἐκλαίον, οἱ ἄνδρες ἐφευγον. Ἀλλ' ὁ Δελμόνικος, κεκρυμμένος ὀπισθεν στήλης, ἐγέλα καὶ ἔτριβε περιχαρὴς τὰς χεῖρας του ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ τοῦ στρατηγήματός του. Ὁ μαῦρος ὁ ριφθεὶς εἰς τὸν κλωβὸν ἦτο ἀνδρείκελον πλήρες ὡμοῦ κρέατος καὶ ἀλάντων. Ὅτε τὸ δημόσιον ἀνεκάλυψε τὴν ἀπάτην, παρωργίσθη καὶ ὀλίγου δεῖν ἔρριπτε πράγματι τὸν Δελμόνικον βορὰν εἰς τὰ θηρία. Ἀλλ' εὐτυχῶς παρενέβη ἡ ἀστυνομία καὶ ἡ αἵματηρὰ τραγῳδία ἔληξεν ἐν μέσῳ γενικοῦ γέλωτος.

Κατ' αὐτὰς ἀπεβίωσεν ἐν Λονδίῳ ὑπερογδοηκοντούτης ὁ περίφημος βιβλιοπώλης Λόγκμαν, ἐκδοὺς σὺν τοῖς ἄλλοις τὰ ἔργα τοῦ Μκ-

κώλεῦ. Περὶ αὐτοῦ γράφει ὁ διάσημος Ἀγγλος ἱστορικός ἐν τῷ ἡμερολογίῳ του· «Σήμερον μ' ἐπεσκέφθη ὁ Λόγκμαν καὶ μοι ἀνήγγειλεν ὅτι εἶναι ἀναγκαῖα νέα ἐκδοσίς τῆς ἱστορίας μου. Τὸ πρᾶγμα ἔχει τι τὸ θαυμάσιον. Ἐν δικαστήματι δέκα ἐβδομάδων ἐπωλήθησαν 26,000 ἀντίτυπα. Δὲν ἔ' ἀπορήσω ἐὰν εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους τὸ ἐκ τοῦ βιβλίου μου καθαρὸν κέρδος ἀνέλθῃ εἰς 20,000 λίρας στερλίνας. Ὁ Λόγκμαν, μὴ ἡξέυρων τί νὰ κάμῃ τὰ ἀπαύστως εἰσρέοντα χρήματα, μοι ἐπρότεινε νὰ παραδώσῃ αὐτὰ ἀπὸ τοῦδε καὶ οὐχὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους, ὡς συνεφωνήθη ἐν τῷ συμβουλίῳ, εἰς τὸν τραπέζιτην μου· πράγματι δὲ κατέθεσεν εἰς τὸν τραπέζικόν κατάστημα τοῦ Οὐέλλιαμς εἰς πίστιν μου ἑνταλμα 20,000 λιρῶν. Τοιαύτη συναλλαγή εἶναι πρωτόφανής εἰς τὰ χρονικά τῶν βιβλιοπωλείων. Ὁ τραπέζιτης μου ἔμεινεν ἐκπληκτος καὶ ὅτε ἀπῆλθον εἰς τὸ Ἄστυ, ὅπως δώσω διαταγὰς περὶ διαθέσεως τῶν χρημάτων, μὲ συνεχάρη θερμότατα. Εἶχον μεγάλην ὀρεξιν ν' ἀπέλθω πρὸς τὸν ὑπουργόν τῶν οἰκονομικῶν καὶ νὰ συνυπογράψω εἰς τὸ προσεχὲς δάνειον». Ἡ ἐπιτυχία ἐξηκολούθησε. Τὸ φθινόπωρον ὁ Λόγκμαν ἐμέτρησεν εἰς τὸν Μακώλεϋ ἑτέρας 6,000 λίρας καὶ ἐν συνόλῳ μόνον ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπωλήθησαν κατὰ τὸ ἔτος 1866 ὑπὲρ τὰ 150,000 ἀντίτυπα τῆς θαυμαστῆς ἱστορίας, ὁ δ' εὐτυχὴς αὐτῆς συντάκτης ἐκέρδησεν ἐν συνόλῳ ὑπὲρ τὸ ἐν ἑκατομμύριον φράγκων.

Ἐν ταῖς σφαίραις τῶν Ἀσκληπιαδῶν τῆς Αὐστρίας, γράφει ἡ «Κλειώ», περιάδεσθαι ἀπὸ τριῶν ἐβδομάδων φήμη τις, ὅτι δηλαδὴ εὗρεθῇ τὸ προσφορώτατον ἀλεξιτήριον φάρμακον τῆς φθίσεως. Ὁ ἐν Ἰνσβρὺκῃ τῆς Τυρολίδος καθηγητῆς τῆς κλινικῆς Κ. Ροκίτάνσκη, ἐφεύρεν ἀλεξιτήριον τῆς φθίσεως φάρμακον, ὅπερ μετὰ πλήρους ἐπιτυχίας ἐφήρμοσεν εἰς τινὰς τῶν παρ' αὐτῷ νοσηλευμένων. Τὸ θαυμάσιον ἱατρικὸν εἶνε τὸ λεγόμενον Natrium Benzoicum ἐν ἀναλύσει πάντε τοῖς ἑκῶτον, εἰσπνεόμενον ὑπὸ τοῦ φθισιῶντος ἐπὶ ὥραν ὀλόκληρον δις τῆς ἡμέρας. Οἰκοθεν νοσῖται, ὅτι, ἅμα τῷ πρώτῳ ἀκούσματι, πολλοὶ παρῆλθον εἰς τὸ μέσον ὅπως ἐκφράσωσιν ἀμφιβολίας, ἡ ὅπως ἀντιποιήσονται αὐτοὶ τῆς τιμῆς τῆς πρώτης εὐρέσεως. Ὁ ἐν Γρεισφάλδῃ ὑφηγητῆς Μὰξ Σχύλλερς διατείνεται, ὅτι ἀπὸ πολλῶν ἑτῶν ποιεῖται διὰ τοῦ Natrium Benzoicum ἀνάριθμα πειράματα ἐπὶ ζώων, ἀνεκοίνωσε δὲ τὴν πλήρη ἐπιτυχίαν τῶν ὑπ' αὐτοῦ διενεργηθεισῶν εἰσπνεύσεων διὰ στόματος καὶ διὰ τοῦ τύπου, ἐν δημοσίαις παραδόσεσι καὶ διὰ καὶ ἐν τῷ «Ἀρχεῖῳ τῆς παθολογίας» τοῦ Κλέβερ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐνεστώτος ἔτους. Οἱ δυσπιστοῦντες πάλιν ἐδημοσίευσαν ἐν τῇ βιενναίᾳ «Ἱατρικῇ Ἐφημερίδι» τὰδε. «Ἐν ἅπασι τοῖς τμήμασι τοῦ καισαροβασιλικοῦ γενικοῦ νοσοκομείου μεγάλη παρρησιάζεται κίνησις ἐπὶ τῷ θαυμα-

τουργῷ κατὰ τῆς φθίσεως φαρμάκῳ τοῦ ἐν Ἰνσβρὺκῃ καθηγητοῦ Κ. Ροκίτάνσκη. Νυκτὸς καὶ ἡμέρας διενεργοῦνται ἐν ἐκάστη αἰθούσῃ τῶν ἀσθενούντων εἰσπνεύσεις τοῦ Natrium Benzoicum, ἀλλ' ἔως τῆς ὥρας ταύτης κατὰ δυστυχίαν ἄνευ τινός, οὐδὲ σμικροῦ αἵσιου ἀποτελέσματος. Ἴσως δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστὴ ἡ μέθοδος τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ φαρμάκου Ἴσως δὲ λανθάνει ἄλλοθι που τὸ αἷτιον τῆς ἀποτυχίας. Ἐν τούτοις περιμένοντες, ἄχρις οὗ φανερωθῶσι τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐνταῦθα ἐνεργουμένων ἀκριβέστατων παρατηρήσεων. Ὅτι εἶναι δυνατόν ἐν Ἰνσβρὺκῃ, πρόπει νὰ καταστῇ δυνατόν καὶ ἐν Βιέννῃ, καθ' ὅσον ἀνεπιτρέπεται παρῆλθον οἱ χρόνοι τῶν θαυμάτων, καὶ ἂν ταῦτα ἐξαγγέλλονται ἀπὸ χώρας ἀνέκαθεν διαπρεψάσης ἐπὶ καθολικῇ εὐσεβείᾳ».

Ἐν Πολλαχοῦ τῆς Εὐρώπης παρετηρήθη ὅτι ἡ θνητότης παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις εἶνε πολλῷ μικροτέρα ἢ παρὰ τοῖς χριστιανοῖς. Τούτου δὲ αἷτιον φαίνεται ἡ μεῖζων ἐγκράτεια καὶ οἱ πρόωμοι γάμοι.

Οὐδεὶς ἄγνοεῖ ὅτι αἱ χελῶναι εἶνε ζῷα μακροβιώτατα, ἀναφέρονται δὲ τινες ζῆσασαι δύο ὅλους αἰῶνας. Νέα περὶ τούτου ἀπόδειξις ἐθεβαιώθη τὸν παρελθόντα Ἰούλιον ἐν Φλωρίδι. Γεωργὸς τις συνέλαβεν ἐν τῷ ποταμῷ Ἀγίῳ Ἰωάννῃ χελώνην πελωρίαν ἡλικίας δύο ἑκατονταετηρίδων, ὡς ἐδείκνυνεν ἡ ἐπὶ τοῦ ὀστράκου αὐτῆς ἐγκεχαραγμένη ἐπιγραφή «Συνελήφθη τῷ 1700 ὑπὸ Ἐρνάνδου Γορέθ ἐν τῷ ποταμῷ Σεβαστιανῷ, μετεκομίσθη δὲ ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν εἰς Ματανζᾶς καὶ ἐκείθεν εἰς τὸν Μέγαν Βεκίθαν». Μέγας δὲ Βεκίθας ἐκαλεῖτο τὸ πάλαι ὁ ποταμὸς Ἀγίος Ἰωάννης. Τὴν ἐποχὴν δ' ἐκείνην οἱ Ἰσπανοὶ κατεῖχον ἐτι τὴν Φλωρίδα, ἣν παρεχώρησαν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις τῷ 1821. Ὁ γεωργὸς δείξας πρῶτον εἰς πολλοὺς ἀνθρώπους τὸ εὔρημά του ἐχάραξεν ὑπὸ τὴν πρώτην ἐπιγραφὴν ἑτέραν φέρουσιν τὸ ἔτος 1879 καὶ ἀπέλυσεν εἰς τὸν ποταμὸν τὴν μαθουσάλειον χελώνην.

Εἰς ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Καθ' ἐκάστην γίνεται καὶ ὅμως εἶνε ἀτοπώτατον καὶ βλαπτικώτατον νὰ ἀναγινώσκῃ τις ἐν τῷ σιδηροδρόμῳ. Ἐπιφανὴς ὀφθαλμιατρός λέγει ὅτι ἡ ἀνάγνωσις ἐν τῇ τρεχούσῃ ἀμάξῃ ἐπιφέρει τὴν παραλυσίαν τοῦ ὀπτικοῦ νεύρου καὶ τάχιστα ἄγει εἰς τὴν τύφλωσιν, ὡς συνέβη πολλὰς δυστυχῶς μέχρι τοῦδε. Ἀπέχετε λοιπὸν πάσης ἀναγνώσεως καὶ διασκέδαζετε εἴτε καθ' ἑαυτοὺς σκεπτόμενοι, εἴτε συνδιαλεγόμενοι μετὰ τῶν συνοδοιπόρων ὑμῶν ἐὰν εἴς τις γινώρμις ἄλλὰ μὴ ἀνοίγετε ποτὲ μήτε βιβλίον μήτε ἐφημερίδα, ἐὰν ἐπιθυμῇτε νὰ ἔχητε ὀφθαλμοὺς ὑγιεῖς.

ΑΘΗΝΑΙ—ΓΡΟΙΣ ΚΟΡΙΝΘΗΣ, ΟΔΟΣ ΜΙΑΤΙΑΣΟΥ ΚΑΙ ΝΙΚΙΟΥ, 15